ԺԶ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 3965 17/29 ՄԱՐՏ 1899 17 ԶԻԼԳԱՏԷ 1316 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ

درعلیه ده غلطه ده (آرهولك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Նորատունկեան խան

Les annonces sont reçues
à la Direction du Journal "AREVELK,"
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան.	140 Ղրշ
» » »	վեցամսեայ.	70 »
» » »	եռամսեայ.	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան.	40 Ֆրք
» » »	վեցամսեայ.	20 »

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով:
Տեղական թղթատարի ծախքը բաժանորդներուն կը վերաբերի:
Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ

ՀԱԿԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Այս վերնագիրը երկրորդ անգամ գործածելու առիթը կ'ունենամ՝ իրարմէ շատ հեռու երկու միջավայրերու մէջ երեւան եկած ամուսնական բարքերու հանդէպ՝ որոնք իրարու տեղ անցած են կարծես ու տարօրինակ հակադրութիւն մը (contraste) կը ստեղծեն։ Ամերիկեան գրութեամբ ամուսնական առաջարկ մը գաւառի մը խորը, և գաւառային գրութեամբ ամուսնական սակարկութիւն մը՝ Նոր Աշխարհի մէկ քաղաքին մէջ։ Իրողութիւնները միայն պիտի ներկայեմ, առանց երկար բարակ խորհրդածութեան։

Անցեալները Տիարպէքիրէն թղթակից մը կը հաղորդէր թէ տասնըվեց տարեկան հայ աղջիկ մը անձամբ Առաջնորդարան կը ներկայանայ և կը խնդրէ Տեղապահէն որ հաճի արտօնել իր ամուսնութիւնը քսան տարեկան երիտասարդի մը հետ, որուն խօսուած է իր ձեռքը. երկուքն ալ նիւթական շատ համեստ վիճակի մը տէր են. բայց սէրը զոր ունին իրարու վրայ՝ կը բաւէ իրենց երջանկութիւնը ապահովելու. բոլոր դժուարութիւնը աղջկան ծնողքին կողմէ կու գար որոնք կ'ուզէին ունեւոր տղայ մը փեսայ առնել։ Տեղապահը կը քննէ, կը ստուգէ իրողութիւնը, և արգելիչ պատճառ մը չգտնելով, կ'արտօնէ այդ սրտի տէր աղջկան ամուսնութիւնը իր ընտրած տղուն հետ։

Գեղջուկ աղջկան մը այս անկեղծ ու համարձակ դիմումը ոչ միայն նորութիւն մըն էր իր միջավայրի բարքերուն մէջ, այլ և նորութիւն մը Նոր Աշխարհի գրութեամբ, ուր դեռատի պարոնը և ծաղկատի օրիորդը ձեռք ձեռքի տուած, ինչպէս կը պատմեն մեզ յաճախ, երէցին կ'երթան ու կ'ըսեն. «Պսակեցէ՛ք զմեզ, վասն զի կը սիրենք զիրար»։ Պաշլըխի, ղալանի, դրամօժիտի, պէշիկ-քերթմէի, և ամուսնութեան պայմանները դժուարացնող տեսակ տեսակ հին սովորութիւններուն մէջտեղ, որոնց դէմ կը գրուի այսքան ատենէ ի վեր՝ անօգուտ կերպով, Տիարպէքիրցի աղջկան եզական ընթացքը քայլ մըն է դէպի այդ հին սովորոյթներուն բարձումը կամ գէթ բարւոքումը. և անիրաւութիւն պիտի ըլլար մեկնել զայն իբրեւ ընդվզում մը ծնողական հրամանին դէմ. այն վայրկեանէն որ հայրն ու մայրը առուտուրի առարկայ մը նկատել կ'ուզէին իրենց զաւակը, այս վերջինին իրաւունքն էր իր գլխուն ճարը նայիլ՝ առանց մեղանչած ըլլալու որդիական պարտականութեանը դէմ. և Տեղապահն ալ, իբրեւ հոգեւոր հայր, այս տեսութեամբ արտօնած էր պսակել զանոնք։

Այժմ, ինչ պիտի մտածէիք, եթէ միեւնոյն ատեն ձեռքերնիդ հասնէր ուրիշ նամակ մը որ պատմէր թէ չեմ գիտեր ո՛ր գաւառացի Հայ մը, Ամերիկա գաղթած ու ընտանիքով հոն հաստատուած, գին մը որոշեր է իր աղջիկը կնութեան խնդրողէն ստանալու համար։ Մեր գաւառացի աշխատակիցներէն մէկը՝ «Խօսնակցի»ն է այս տարօրինակ երեւոյթը մեզի հաղորդողը.— «Այդ գաղթական ազգայինը իմացած ըլլալով որ արեւելքի ապրանքները երբեմն տասնապատիկ գնով կը վաճառուին Ամերիկայի մէջ, նոյն համեմատութեամբ գին որոշեր է իր զաւկին. գիտէ՞ք որքա՛ն. երկու հարիւր յիսուն տոլար զոր ամուսնանալ ցանկացող երիտասարդը պարտէր վճարել աղջկան հօրը. և եթէ տեղւոյն երիտասարդներէն մէկը սոյն գումարը անմիջապէս վճարելով պսակուելուն ճարը չնայէր, ո՛վ գիտէ մինչեւ ցարդ քանի՛ հազար տոլարի պիտի բարձրանար....աճուրդը։»

Այս հեգնոտ տողերուն տակ իրողութիւն մը ծածկուած է, և ոչ թէ քմածին, երեւակայական բան մը. դէպքը տեղի ունեցած է Ուսթըրի մէջ, և անոր տխուր հերոսը եղող անիրը գաւառէ գաղթած Հայ մըն է եղեր. ինչ հարկ աւելի մանրամասնութեանց։

Ուրեմն միջավայրը, շրջապատը մեր կարծածին չափ ազդեցութիւն չեն ունենար կարգ մը մարդերու վրայ, որոնք գիտցածնուն չեն շեղիր, աշխարհի ամէնէն քաղաքակիրթ կեդրոնին մէջ ալ եթէ փոխադրուին։ Ասիկա ճշմարիտ է դժբաղդաբար, ոչ միայն այս ամուսնական սակարկութեան պարագային համար, այլ եւ մեր ոսկորներուն մինչեւ ծուծը թափանցած կարգ մը ունակութիւններու մասին զորս անբաժան կը պահենք մեզմէ, ուր որ ալ երթանք։ Առնենք ամէնէն թարմ օրինակը, որ միանգամայն ամէնէն հինը ըլլալու առաւելութիւնն ալ ունի։ Ռումանիոյ, Պուլկարիոյ մէջ յուզուող տէրտէր-վարդապետի խնդիրները որոնց ո՛չ համը մնաց ո՛չ հոտը. Պոթուշանի մէջ տէրտէր մը եպիսկոպոս մը կը փախցընէ. Ֆիլիպէի մէջ վարդապետ մը՝ տէր ըլլալ կ'ուզէ եկեղեցիին ու եկեղեցականներուն. և ասոնք իրենց կուսակիցները, պաշտպաններն ալ կ'ունենան, բանի գործի տէր մարդիկ որոնք ժամէն, բանկայէն դուրս չեն ելլեր. հանրագիր կը ստորագրեն, հեռագիր կը տեղացնեն Պատրիարքարան, անդադար վիճելով, կռուելով։ Գրեթէ նոյն երեւոյթը երեւան կու գայ քիչ շատ ուրիշ ամէն գաղթավայրերու մէջ, Բարիզի պուլվառներէն սկսելով մինչեւ Աղեքսանդրիոյ սալայատակներուն վրայ։ Ու լրագիրները, պատգամարձակ յօդուածագիրները չեն դադրիր կրկնելէ «Ո՜հ, միջավայրի ներգործութիւնը...»։

Գոնէ սա գաւառացին որ ամերիկեան քաղաքի մը մէջ իր աղջիկը սակարկելու կ'ելլէ ներկայացող փեսայացուներուն հետ, եթէ թէ ռամիկ բարքերով ու նախապաշարումներով լեցուն անկիւն մը գտնուէր, ասոր հակառակը կ'ապացուցանէ։ Երանի՛ թէ տեսակին մէջ միակը ըլլար. ու փոխադարձաբար, շատնային անոր հակապատկերները, սիրոյ վրայ սուրբ գաղափար ունեցող աղջիկներ, Տիարպէքիրցի մանկահասակ գեղջկուհիին պէս։

Տ. Ա.

ԳՄԱՅԻՆ ԲԱՌԱՐԱՆ

ՆԻԿՈՄԻԴԻՈՅ ԹԵՄԻՆ

Գաւառական ժողով.— Եթէ առաջնորդ Սրբազանը չհրաժարեցնելու խոստում տաք, թերեւս կարելի ըլլայ գումարել։

Առաջնորդ.—Ա. Բաց ի վարժարանէ, արտաքոյ կալուածաշինութեան չիք փրկութիւն. Բ. Ես գործեմ՝ դուն լաէ. դուն գործէ՝ ես ուտեմ։

Քաղաք. ժողով.— Ինչ ըսիր... չհասկցայ։

Տնտես. խորհուրդ.— Յետ կալուածաշինութեան... անգործ։

Թաղական.— Առաջնորդին խաղալիքը։

Հոգաբարձու.—Բացակայութեամբ փայլիլ։

Ուսում. խորհուրդ. Իր անտեսանելի գոյութիւնը կը պարտի իր չգոյութեանը։

Վարժարան — Ա. Անկելանոց. Բ. Պաշտպանեալ ալիկարներ բերել ուսուցիչ քշել տալ .. կեղծ դրամի պէս։

Մանկապարտէզ.— Վարժարաններու խաղալիքը։

Մանկարան.—Դարավերջիկ նորագոյն յղացում մը՝ մանկապարտէզը տապալելու։

Շինութիւն Վարժարանի. — Ինչ հարկ, քանի որ եկամուտ չի բերեր։ Նախ ջաղացք, ապա բաղնիք, մանրան և վերջը, եթէ Աստուած ուզէ, վարժարան։

Ազգ. փուռ. — Վարժարանին ապագայ յուսոյ փարոսը։

Թրասսան. — Նախապատրաստութիւն մը Բամեժօրեան գրութեան վրայ, որ պիտի ապահովէ եղեր ապագայ սերունդին դաստիարակութիւնը։ Իսկ ներկա՞ն...։

Հարսնիք.— Եթէ գինի պատոցնել չտաք, կառնեմ կը քալեմ հա՛։

Թաղում.— Դրամը կանխիկ։

Գերեզմանատուն.— Թաղման օրերը առժամանակեայ գինետուն։

Քահանայ.— Տեսակը անփոփոխ։

Ատենապետ.— Պոնմարշէի պէտք։

Ատենադպիր.— Քարտուղարին հարցուցէ՛ք։

Քարտուղար.— Արգուսեան աչք։

Մխտար.— Բանալի։

Ընտրութիւն մխտարի.— Բաբելոնի աշտարակ։

Թեմ.— Ընտրութեանց կամ կարեւոր որոշման մը ատեն՝ Առաջնորդին փախուստ տալիք տեղեր։

Յօդուած.—Ինչ կուզեն թող գրեն, թուղթ մելանը իմձէ։

ՀՆՈՒԱԶԱՑԸՆ

Նիկոմիդիա

ԹԱՏՐՈՆԸ ՏՐԱՊԻԶՈՆԻ ՄԷՋ

Մեր թատերական ներկայացումները, ինչպէս ասկէ առաջ ծանուցուեցաւ, տեղի ունեցան քաղաքիս յունական թատրոնին մէջ, Բարեկենդանի շաբաթներուն։ Ներկայացուած առաջին խաղն էր «Ասաւլայի կոմսին ժառանգութիւնը» երեք արարուածով տրամերգութիւն մը որ բաւական յաջող անցաւ։ Այդ տրամերգութենէն ետքը ներկայացուեցաւ «Երանոս Աղբար» կատակերգութիւնը։ Թատրոնը լեցուն էր և տոմսակներուն մեծ մասը սպառած։

Երկրորդ ներկայացում մը տրուեցաւ փետրուար 27ին. այս անգամ կարելի եղաւ ներկայացնել «Սեւ անտառին մարդը», երեք արարուածով տրամերգութիւն մը, որ թէեւ առաջին ներկայացման համար որոշուած էր, բայց չէին կրցած հասցնել։ Քաղաքիս Վսեմ. կուսակալը որ ներկայ էր, այս առթիւ հաճեցաւ հինգ օսմ. ոսկի նուիրել. խաղը շատ յաջող վերջացաւ։

Երրորդ ներկայացման միջոցին թէեւ միեւնոյն խաղը տուին, բայց նորութիւն մը ըլլալու համար, կարգադիր մարմինը սինեմաթոկրաֆի գործիք մը վարձած էր կանխաւ ընտրուած պատկերներով։ Ներկայ էր նաեւ ռուսական հիւպատոսը՝ իր ընտանիքին ու պաշտօնէութեան հետ։

Չորրորդ ներկայացման միջոցին նորէն կրկնուեցաւ այդ խաղը. ներկայացման հասոյթը Դպրոցական Սանուց Ընկերութեան յատկացուած և գիներն ալ շատ աժան ըլլալուն, աթոռներուն գրեթէ կրկինը բազմութիւն կար։ Գիները զեղչուած էին դպրոցական աշակերտներու և աշակերտուհիներու համար։ Ներկայացումը՝ գրեթէ դպրոցական հանդէսի մը հանգամանքը ունենալով, առաջնորդական Տեղապահ Հայրը ներկայ գտնուեցաւ քանի մը ջոկ ազգայիններու հետ։

—Քաղաքիս Յոյներն ալ անցեալները երկու անգամ պարահանդէս տուին իրենց վարժարանին օգտին, քանի մը պատուաւոր Յոյներու կազմակերպութեամբ։ Պարահանդէսները յաջող անցան, բաց ի քանի մը մանր մունր միջադէպներէ։ Հասոյթն ալ գոհացուցիչ ըլլալ կ'ենթադրուի, քանի որ տոմսակները ամբողջովին ծախուեցան։

Տրապիզոն. ՀԱՆԴԻՍԱՏԵՍ ՄԸ

ՆԱՒԹԻ ԱՇԽԱՐՀԷՆ

Արուեստական իւղեր.— «Նաւթի գործ»երը.— «Սկոլով» ընկ.— Արտածութիւնը 1898ին.— Գնի բարձրութիւն.— Նաւթահանքերու վաճառում.— Նոր բաժնետիրային ընկերութիւններ.— Վերկենդանացող Շամախին.— Հսկայ աճուրդ.— Պալախանիի հիւանդանոցը.— Գեղեցիկ տրամադրութիւններ.— Փճացող փոքրիկները:

Բ

Բագուի մէջ եռացող օրուան հրատապ մեծ հարցերէն մէկն ալ ամսոյս 16էն սկսեալ Պետութեան պատկանող Պիպի-Հէյպաթի(1) ընդարձակ նաւթահողերուն աճուրդի դրուիլն է։ Ոչ միայն կազմուած են խել մը մեծամեծ ընկերութիւններ այդ աճուրդի հանուած նաւթահողերը գնելու, այլ նաեւ առաջ եկած է սոսկալի մրցում մը, թէեւ այդ հողերու ապագայ արդիւնաբերութիւնը լոկ բաղդի գործ է։ Թիֆլիզ թէ Բագու, մեր նաւթատէրերէն ալ կազմուած Ընկերութեանց գլուխ կանգնած են Մանթաշեան, Թումանեաններ, Միրզոյեան, Ծանեան, Թումայեան, Առաֆէլեան և ուրիշներ։ Իսկ Ալպիոնի երկրի պաղարիւն զաւակներէն կազմուած է Ընկերութիւն մը որ այս գործին համար ամենայն պաղարիւնով հարիւրաւոր միլիոն ռուբլիներ յատկացուցած է։ Բայց երկրագործական նախարարութիւնը անգլիացիներու Ափշերոնեան թերակղզիի նաւթի գործերուն մէջ հետզհետէ աւելի հաստատուն կերպով բոյն դնելու խնդիրը վերստին սկսած է խիստ աչալրջութեամբ նկատողութեան և քննութեան բովէ անցընել։ Պիպի-Հէյպաթ տեղի ունեցած աճուրդի հետեւանքին վրայ յաջորդ թղթակցութեամբ։

Քանի մը նոթ ալ նաւթի աշխարհի բարոյական լաւ կամ վատ կողմերէն։

Մխիթարական է որ Պալախանին, ուր նաւթահանքերու եւ գործարաններու մէջ տասնեակ հազարներով գործաւորներ կ'աշխատին, ունեցաւ իր հիւանդանոցը նաւթատէրերու ընձեռած նիւթական միջոցներով։ Ասիկա ապացոյց մըն է թէ նաւթատէրերու հոգիին մէջ խիղճն ու գութը սկսած են արթննալ դէպի այն թշուառ դասակարգը որ՝ կեանքի գնով իրենց առասպելական հարստութիւններ դիզել կու տայ և մէկ մէկ կրեսոսներ կը դարձնէ զիրենք։ Այս գթութեան յարկը կանգնուած է Պալախանի Սաբունճի երկաթուղիի կայարանին մօտ հովասուն ու առողջարար բլրակի մը վրայ. անոր հանդիսաւոր բացումը տեղի ունեցաւ երկու շաբաթ առաջ, ներկայութեամբ հայ, ռուս, պարսիկ և հրեայ կրօնաւորներու, նահանգապետ Պ. Ռօգէի, մամլոյ ներկայացուցիչներու և նաւթատէրերու խորհուրդի անդամներուն։ Բացման արարողութենէն յետոյ տրուեցաւ ճոխ ճաշկերոյթ մը, որուն վրայ Պ. Ռօգէ բաժակ առաջարկեց Նիգոլա Բ.ի կենաց։ Հիւանդանոցը թէեւ իր մէջ կը պարունակէ զանազան հիւանդութեանց ու վիրաբուժական խել մը բաժանումներ, բայց պէտք է աւելցնել թէ համեմատաբար ընդհանուր մեծ պահանջին՝ շատ սահմանափակ է, որովհետեւ 150 և կամ առ առաւելն 200 հիւանդներէ աւելի չի կրնար պարունակել։ Առանց յոռետես ու սկեպտիկ ըլլալու, կը հաւատանք թէ գէթ այս հիւանդանոցը իր վիճակին ու պայմաններուն մէջ սահմանուած է ըլլալ կարեւոր բուժարան մը նաւթահանքերու քարսին մէջ տառապելով հիւանդացող՝ ինչպէս նաեւ մեքենաներուն տակ ճզմուելով հաշմանդամ դարձող բազմաթիւ դժբաղդ ապաստանեալներուն համար։

Նաւթատէրերու գթասիրական զգացման կատարեալ արտայայտութիւն մը պիտի ըլլայ նմանօրինակ հիւանդանոց մըն ալ կառուցանել Պալախանի մէջ. եթէ չենք սխալիր, արդէն այս գաղափարն ունեցողներ կան։ Ասկէ զատ բաղնիքներու ու առողջապահական կարգ մը ուրիշ անհրաժեշտ պէտքերու կարեւորութիւնը ժամանակի հետ երթալով աւելի ու աւելի կը շեշտուի։ Ժամանակէ մը ի վեր կը ծեծուի նաեւ Պալախանիի մէջ իւրաքանչիւր ազգի յատուկ աղօթարաններ ունենալու հարցը։ Գրադարան-ընթերցարաններ բացուելու խոստումներ ալ եղած էին։ Բայց այս բոլոր գեղեցիկ տրամադրութիւններն ու բարեկամեցողութիւնները արդեօք ե՞րբ պիտի իրականանան։

Անցնինք Պալախանիի մէջ աշխատող փոքրիկ գործաւորներու տխուր ու ցաւալի վիճակին։ Այդ տգէտ ու անուսում մատաղահաս թշուառները մէկ մէկ զոհեր են, զոհեր՝ ո՛չ թէ միայն իրենց ոյժէն ու կարողութենէն վեր տաժանելի աշխատութեանց՝ որոնց ենթակայ են ապրեցնելու համար թէ՛ անձերնին և թէ իրենց ծննդավայրերուն մէջ օգնութեան սպասող ընտանիքներնին, այլ նաեւ քստմնելի՝ ամօթալի բռնադատումներու։ Տեսէ՛ք թէ ինչպէս այդ հրեշտակներու նման անմեղ պատանիները՝ իրենց ոտքերուն տակ բացուած անբարոյականութեան անյատակ անդունդին մէջ կ'իյնան ու կը կորսուին։ Պալախանին այս օր Սոդոմ-Գոմոր մըն է, ուր առաքինի Ղովտի ընտանիքները քիչ են, և որոնց բարձրացուցած բողոքներն ու աղաղակները կը մնան «Ձայն բարբառոյ յանապատի»։ Իսկ անտէր փոքրիկները շարունակ, այդ եպերելի մթնոլորտին մէջ փիզիքապէս թէ բարոյապէս կ'այլանդակուին, կը փճանան, մարդակերպ հրէշներու ճանկերն ինկած, իւրաքանչիւրին հետ փճանալով և ընտանիք մը ու ամբողջ սերունդ մը։ Չը պիտի գտնուի՞ն քանի մը ձեռնհաս՝ բարի մարդիկ, որ այդ սանձարձակ յառաջացող աղէտին առաջքը առնէին...։

Կ'ուզէ՞ք որ անմխիթար պատկեր մըն ալ տանք նաւթի աշխարհին մէջ «ինտէլիգենտ» համարուող ու ըստ երեւոյթին «վսեմ գաղափարներու ձգտող» մեր երիտասարդութեան ճիշդ նկարագրի մասին։ Անիկա ուրիշ նպատակ ու իտէալ չունի, բայց եթէ միայն հարստանալ, «փո՛ղ» դիզել, և օր մըն ալ այս կամ այն կերպ անխուսափանելի միջոցով մեծ դրամագլուխ մը տիրանալով ձեռք բերել Ֆոնդաններ, այսինքն նաւթահորեր։ Իսկ այդ անյագ տենչը իրենց մէջ ոչ միայն կը սպաննէ դէպի ընկերութիւնը ունեցած պարտականութիւննին, այլ նաեւ իրենց ընտանեկան բոլոր նուիրական զգացումները մոռցնել կու տայ, մի միայն «Ոսկի»ի ու Մամոնայի մոլեռանդ երկրպագուներ դարձնելով զանոնք։ Եւ բացառութիւնները, աւա՜ղ, այնքան քիչ են որ թիւերու ցուցակ մը կազմելու համար մարդ կը յուսահատի։ Մեր երիտասարդութեան այս ընդհանուր ամուլ ընթացքն ու ինկած վիճակը բնաւ երբեք լաւ ապագայ չի խոստանար։

Անցնինք նաւթի աշխարհին մէջ պատահած արկածներուն, որոնք յաճախ այնքան տխուր ու ողբալի հետեւանքներ կ'ունենան։ Այս արկածները միշտ պակաս չեն, և առաջ կու գան ընդհանրապէս նաւթատէրերու գծծութիւններէն։

Չէ կարելի լռութեամբ անցնիլ և չյիշատակել այս տեղ այն տասներկու գործաւորները որոնք զոհ գացին իրենց աշխատութեան, ամսոյս մէջ՝ գրեթէ տասը օրուան ընթացքին՝ առաջ չբերելով գոնէ տասը կոպէկի խղճահարութիւն բանուոր-զոհերու գործարանատէրերու հոգիներու մէջ՝ եթէ ունին։

Ամբողջ ընտանիք մը կորսուեցաւ ամսոյս սկիզբները Սեւ քաղաք կոչուած արուարձանին մէջ ուր կը գտնուին նաւթ զտող բոլոր գործարանները։ Իրիկուան մութը դեռ նոր վրայ առած էր, երբ գործարանի մը մէջ բանող մեքենաներուն շոգի պատրաստող կաթսան պայթեցաւ։ Այդ պայթումը այնքան ուժով էր որ շուրջը մինչեւ քանի մը մեթր հեռաւորութեան վրայ գործարանի շրջապատին մէջ ու դուրսը ահագին փլուզումներ առաջ բերաւ։ Փլուզումները այնքան վնաս չպատճառեցին, որքան՝ կաթսայի եռացած ջուրը՝ որ սոսկալի այրուածքներ ու վէրքեր տուաւ 3էն մինչեւ 13 տարեկան 4 հատ տղոց, ասոնց ծնողքին և ուրիշ երեք գործաւորներու։ Այրուած տղոցմէն ամէնէն փոքրը նոյն միջոցին իսկ մեռաւ ահռելի դարհուրելի տանջանքներու մէջ, ինչպէս նաեւ մեծը 15 ժամ յետոյ, որուն մարմնին մորթը բոլորովին սկրթուած էր։ Ողջ մնացողներուն վիճակը սարսափելի էր, կեանքերնին անյոյս, և մեռնիլը անոնց համար երանելի ազատութիւն։ Կը պատմուի որ գործարանատէրը այդ պայթող կաթսան՝ հին երկաթներէ շինել տուած է՝ խնայողութեան պատճառաւ, որուն միացած է և հնոցապանի փոքր անզգուշութիւնը՝ որ կը կայանայ կրակի և ջրի անհաւասարութիւնը չնշմարելուն մէջ։

Պալախանի ալ, դժբաղդ երիտասարդի մը գլուխը ջախջախուեցաւ՝ նաւթահորի մեքենայի մը ելեւէջակին տակ։ Հէքին ուղեղը ջախջախուած գլխէն ցրեխ ցրեխ դուրս կը թափի, և ինքը կիսամեռ վիճակի մէջ, յաջորդ օրը հոգին կ'աւանդէ, իրեն երկար տարիներէ ի վեր սպասող սիրելիները ո՛չ միայն թողլով սեւ սուգի մէջ, այլ նաեւ անտէր ու թշուառ։

Քանի մը օր առաջ դարձեալ Պալախանի գիշերուան ժամը 4ին Տէր-Յակոբեանի նաւթահանքին մէջ մեքենաներու շոգի պատրաստող կաթսայ մը պայթելով կրակ-ջուրը հազիւ 20 տարեկան գործաւոր տղեկ մը խաշեց։ Ոչ մէկ միջոց ու դարման օգուտ չըրին, և թշուառը դժոխային տանջանքներու մէջ օղակ օղակ գալարուելով ամբողջ երեք ժամ, բարեբաղդաբար մեռաւ ու ազատեցաւ ...։

Դեռ առանձին ուշադրութենէ զուրկ կը մնան նաւթի աշխարհին մէջ այն դժբաղդները որոնք այդ սովորական դարձած արկածներէն աժան կ'ազատին, զոհ տալով իրենց մարմնի կարեւոր անդամներէն մէկը, և այդպէս հաշմանդամ, խեղճ ու կրակ վիճակով կը քաշքշուին մինչեւ իրենց կեանքին վերջը։ Այս կենդանի-մեռեալներու թիւը մեծ է, իսկ նպաստ ստացողներ՝ չափազանց քիչ։

Բագու. Ս. Մ. Ծ.

---

(1) Բագու քաղաքէն 15 վայրկեան հեռու, ծովեզերք, հրուանդանի մը կողքը։

ՏԻԱՐՊԷՔԻՐԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Տիարպէքիրի վիճակային ու եկեղեցական գործերը դեռ կը մնան հոն, ուր որ էին ամսէ առաջ։ Առաջնորդարանի բոլոր ժողովները կազմալուծուած են. վարչական ոչ մէկ խորհուրդ չկայ իր գործին ու պաշտօնին գլուխը։ Գալով շրջակայ գաւառներուն ու գեղերու հովուական գործերուն՝ անոնց վրայ խորհող անգամ չկայ։

—Պոլսական թերթերու մէջ, քաղաքիս կրթական խնդրին նկատմամբ, ամիսներ առաջ հրատարակուած քննադատականները կ'երեւայ թէ քիչ շատ պիտի ունենան իրենց արդիւնքը։ Կրթութեան սէրը սկսած է արթննալ ժողովրդական խաւերուն մէջ։ Պարագաներու առիպումներով ձեռնհաս նոր Հոգաբարձութիւն մը որոշուեցաւ ասկէ քանի մը օր առաջ։ Այս Հոգաբարձութիւնը, կ'ըսեն թէ, ամէն ճիգ ու ջանք ի գործ դնելով պիտի աշխատի հիմնապէս բարեկարգել ազգ. երկսեռ վարժարանները։ Ուրախ ենք որ վերջապէս ժողովուրդը քիչ մը ուշադրութիւն դարձուց իր վարժարաններուն անկերպարան վիճակին։ Ասիկա անտարակոյս պզտիկ քայլ մըն է դէպ յառաջդիմութիւն։ Եկեղեցւոյ շրջափակին մէջ գտնուած մասնաւոր վարժարանն ալ ձուլուեցաւ ազգ. վարժարաններուն հետ։ Նախկին Միացեալ ընկերութեան Մշոյ եւ շրջակայ վարժարաններու Տնօրէն, Սիսակ էֆ. Գույումճեան տեղւոյս վարժարաններուն ընդհանուր Տնօրէն նշանակուած է. իր տիկինը՝ Հերանոյշ Գույումճեանն ալ աղջկանց վարժարանին։ Յաջողութիւն և յարատեւութիւն կը մաղթենք սպասելով գործերու արդիւնքին։ Մինակ սաչափ ըսենք Նորընտիր Հոգաբարձութեան՝ թէ իրենց ստանձնած պաշտօնին փարելու են ջերմապէս, այնպէս, ինչպէս որ կը փարին իրենց անձնական գործերուն, քիչ մըն ալ տոկունութիւն ունենալով։

—Այս տարի հոս, Տիարպէքիրի մէջ ալ, ունեցանք բաւական թուով ամուսնացեալներ։ Եղան օրեր որ, առտուընէ մինչեւ իրիկուն տէրտէրները պսակի արարողութիւններով անցուցին ժամերնին։

—Ցաւալի պարագայ մը, զոր չենք կրնար զանց առնել՝ մեր այս տարուան բարեկենդանը չափաւորութեան և պարկեշտութեան սահմանէն դուրս անցաւ։ Աղմուկներով, և զանազան փնթի խաղերով կը թնդային շատ մը տուներ ու տեղեր։ Հոտած նեխած հարբածներ, թափթփած և անճոռնի գինովներ կը վխտային փողոցներու մէջ, շատերը գետին, ցեխերու մէջ պառկած կը տապլտկէին անվայել բառեր և հայհոյանքներ նետելով անցորդներու երեսին։ Ասոնք կեղտոտ արատներ են մեր տոհմին և ցեղային պարկեշտութեան։

Տիարպէքիր, 3 մարտ. ՇԱՐՈՒՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՉԻՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ. —Բէքինի անգլիական դեսպան Սըր Քլոտ Մաք Տոնալտ անցեալ հինգշաբթի Բէքինէն ճամբայ ելեր է Անգլիա դառնալու համար արձակուրդով։ Իտալիոյ պաշտօնական շրջանակներուն մէջ, կ'ըսէ Հռոմէն Թայմզի ուղղեալ հեռագիր մը, այս մեկնումը նշան մը կը համարին թէ Անգլիա այլ եւս պիտի չօգնէ Իտալիոյ՝ Չինէն ըրած պահանջումին համար, որովհետեւ Բէքինի իտալական դեսպան Պ. Մարթինոյի ետ կանչուելէն յետոյ, Իտալիոյ շահերուն պաշտպանութիւնը Սըր Քլոտ Մաք Տոնալտի յանձնուած էր։

— Տէյլի Քրոնիքլ կը ծանուցանէ թէ Անգլիոյ կառավարութիւնը մեծ յոյս ունի Ռուսիոյ հետ համաձայնելու չինական գործերուն համար և թէ այդ միջոցով մօտերս պաշտօնական յայտարարութիւն մը պիտի հրատարակուի։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ.—Լոնտոնի լրագիրները դարձեալ խօսելով անգլօ-ֆրանսական համաձայնութեան վրայ, գոհունակութիւն կը յայտնեն երկրային և առեւտրական կրկին տեսակէտներով։ Այնպէս կը նկատեն թէ Անգլիա, Վերին Նեղոսի պահպանումը ապահովցնելու համար, գործին մէջէն նպաստաւոր կերպով ելած է, մինչդեռ Ֆրանսա ալ իրական առաւելութիւն մը ձեռք կը բերէ, Ափրիկէի հիւսիսային կողմը համանման ընդարձակ ստացուածք մը հաստատելով։

—Անցեալ հինգշաբթի իրիկուն Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովին մէջ արտաքին գործոց խորհրդական Պ. Պրոտրիք հարցման մը պատասխանելով յայտարարեց թէ Վայմայի (Ափրիկէ) խնդրին համար 1898 յուլիս 14ին Ֆրանսայի ուղղուած պահանջման գիրին մէջ դրամական հատուցում ուզուած է, բայց քանակութիւնը չէ որոշուած։

Թայմզ կ'ըսէ թէ՝ Երեսփ. Ժողովին այն անդամները, որոնք կառավարութիւնը կը ստիպեն Վայմայի խնդիրը կարգադրելու, հինգշաբթի իրիկուն ժողովատեղիին մէկ սրահին մէջ գումարում մը ունեցեր և որոշեր են խնդրել Լորտ Սոլզպէրիէն որ Լոնտոն վերադարձին իրենցմէ պատգամաւորութիւն մը ընդունի։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ.—Այն միջոցին երբ կը ծանուցուի թէ չինական գործերու համար համաձայնութիւն մը պիտի գոյանայ Անգլիոյ և Ռուսիոյ միջև, Բեդերսպուրկսքիա Վիէտոմոստի՝ Ուխթոմսքի իշխանին օրկանը, երկու յօդուած կը հրատարակէ կեդրոնական Ասիոյ մէջ Անգլիոյ և Ռուսիոյ յարաբերութիւններուն վրայ։ Առաջին յօդուածին մէջ նոյն լրագիրը կ'ընդդիմանայ Անգլիոյ հետ ոև է համաձայնութեան որուն նպատակը ըլլայ Չինաստանը բաժնել երկու տէրութիւններուն միջև։ Կը յայտարարէ թէ Ռուսիա պէտք է զօրեղ կերպով ոյժ տայ Չինու ամբողջութիւնը պահպանելու սկզբունքին։ Յօդուածը կը յարէ թէ Եւրոպայի մեծ տէրութիւնները և Մ. Նահանգներն ալ եթէ երբեք բաժանման գաղափարին յարին, այն ատեն այդ բաժանումը պէտք է բոլոր տէրութեանց շահաւոր կերպով կատարուի, և ոչ թէ միայն Անգլիոյ և Ռուսիոյ, վասն զի այս վերջինը բնաւ շահ մը չունի այդ կարգի համաձայնութեան մը մէջ։ Բեդերսպուրկսքիա Վիէտոմոստի իր երկրորդ յօդուածին մէջ կը յարձակի Նովոյէ Վրէմիայի վրայ որ չուզեր կեդրոնական Ասիոյ ռուսական երկաթուղիի գիծերուն միացումը՝ հնդկական գիծերուն հետ։ Ուխթոմսքի իշխանին թերթը, ընդհակառակը, յոյս կը յայտնէ թէ Անգլիա ու Ռուսիա հրաժարին փոխադարձաբար իրարու նկատմամբ ունեցած անվստահութենէն և իրենց ջանքերը նուիրեն կեդրոնական Ասիոյ մէջ լուծելու քաղաքակրթութեան մեծ խնդիրները։ Այս նպատակով, կ'ըսէ, առնըուելիք առաջին քայլը պէտք է ըլլայ հնդկական և ռուսական երկաթուղիներու միացումը, Օրէնպուրկի, Թաշքէնտի, Սըմըրղանտի, Քապուլի և Բէշավուրի ճամբով։ Այդ տեսակ ձեռնարկ մը, վայելուչ կերպով պիտի տօնէ նոր դարը և բարգաւաճման թուական մը պիտի բանայ կեդրոնական Ասիոյ համար։

—Անգլօռուսական այս համաձայնութեան վրայ Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովին մէջ արտաքին գործոց խորհրդականին յայտարարութիւնները մեծ գոհունակութիւն պատճառեր են Վիէննայի մէջ, մանաւանդ տրուած այն ապահովութեան համար թէ Անգլիա պիտի յարգէ միւս բոլոր ազգերուն առեւտրական ազատութիւնները։ Աւստրիոյ առեւտրական դասակարգերը կը ստիպեն կառավարութիւնը կայան մը ձեռք անցընել Չինու մէջ։ Աւստրիոյ կառավարութիւնը կը պատասխանէ մէջ բերելով առեւտրական ազատութեան համար Անգլիոյ տուած ապահովութիւնը և դիտել կու տայ թէ Աւստրիա, չինական երկրէն առանց մաս մը գրաւելու, ազատ է առանց արգելքի վաճառականութիւն ընել հոն և մրցիլ միւս բոլոր ազգերուն հետ։ Աւստրիոյ կառավարութիւնը, իր ըսածին ոյժ տալու համար, կը յիշէ Բեդերսպուրկէն ուղղուած այն կէս-պաշտօնական հեռագիրը որուն համաձայն Զարը վերջերս Անգլիոյ դեսպանը իր ներկայութեանը ընդունած միջոցին յոյս յայտներ է թէ Ռուսիա ու Անգլիա պիտի յաջողին համաձայնիլ չինական բոլոր խնդիրներուն վրայ, որով երկու տէրութիւնները պիտի կրնան պաշտպանել ու զարգացնել իրենց առեւտրական առանձին շահերը Ծայրագոյն Արեւելքի մէջ։

ՓԻԼԻՓՓԻՆԵԱՆՆԵՐԸ. — Նիւ Եորքէն կը հեռագրեն երկուշաբթի թուականով.

Օթիս զօրավարը կը հեռագրէ Մանիլայէն թէ Ամերիկացիները կը շարունակեն իրենց յարձակումները դէպ ի հիւսիս, բայց մեծ դժուարութիւններու կը հանդիպին։ Ճակատամարտները կը շարունակեն։ Բնիկները միշտ խոյս կու տան կանոնաւոր ճակատամարտէ. սակայն զօրաւոր պատնէշներ ունին։

—Երէկուընէ ի վեր մոլեգին ճակատամարտ մը կը կատարուի Ամերիկացիներուն և ապստամբներու միջև։ Առաջինները կարեւոր կորուստ մը չունին, բայց բնիկներունը շատ մեծ է։ Ամերիկացիները այսօր ապստամբները վանեցին իրենց տեղերէն։ Մալապան քաղաքը այրեցաւ։ Ամերիկացիները գրաւեցին Միլինթան։

ՆՈՐ «ՓԱՆԱՄԱ» ԿԱԼԻՉԻՈՅ ՄԷՋ. — Քանի մը տարի առաջ Կալիչիոյ մէջ վարչական բազմաթիւ գայթակղութիւններ պատահած էին։ Քանի մը շաբաթէ ի վեր ալ Աւստրիոյ մէջ շատ կը խօսուի ելմտական գայթակղութիւններու վրայ որոնք գործուած են դարձեալ Կալիչիոյ մէջ։ Երկրին վարկի ամէնէն մեծ հաստատութիւնն է [illegible] խնայողական Սնտուկը։ Բաւական ատենէ ի վեր աննպաստ զրոյցներ կը պտտէին այդ հաստատութեան վարչական եղանակին վրայ. կ'ըսուէր թէ տնօրէնը Պ. Զիմա նաւթի վրայ մեծ շահադիտութիւններ կ'ընէ։ Այդ անձը որ 75 տարեկան է, անարդարանալի փոխատուութիւններ կ'ընէր և անարժէք թուղթեր կ'ընդունէր, բաւական է որ խնդրողը դեռատի և գեղանի կին մը ըլլար։ Շատ մը ամուսիններ, անմիջական պէտքերու ատեն, օգտուած էին Պ. Զիմայի այդ կնահաճոյութենէն։ Վերջապէս եկաւ ատեն մը որ այդ խարդախութիւնը կարելի չեղաւ պարտկել և Պ. Զիմա ձերբակալուեցաւ գլխաւոր արկղակալին հետ։ Գործը այնչափ կարեւորութիւն պիտի չունենար, եթէ Պ. Զիմա բարձրաստիճան պաշտպաններ չունենար։ Պատէնի կոմսը, որ երկար ատեն Կալիչիոյ կառավարիչ եղաւ և յետոյ Նախարարապետութեան բարձրացաւ, իրեն սկզբունք ընտրած էր խնայել իր նահանգին պաշտօնեաներուն և միշտ պաշտպանել զանոնք։ Պատէնի կոմսը երբ նախարարապետ եղաւ, անոնց շատերը պաշտպանեց Ազգային Ժողովին անդամ ընտրելով. կ'ըսուի թէ Պ. Զիմա ալ կոմսին համակրութեանը արժանացած էր։ Կիրքերը տակաւին գրգռուած ըլլալով Պատէնի կոմսին դէմ, Գերմանները անոր վրայ կը յարձակին։ Նաեւ զրպարտած են սա պարագայէն թէ ելմտական նախարար Պ. Քայզլ որ չեխ է, տրամադիր չէ Սլաւներու դէմ գործելու. սակայն դժուար կը նկատուի որ խնդիրը հոն միայ և կը յուսացուի որ Պ. Զիմա ու իր մեղսակիցները իրենց արժանի պատիժը կրեն։

ԻՏԱԼԻՈՅ Երեսփ. Ժողովին նիստը մինչև ապրիլ 25 դադրեցնելու որոշումը տրուելէ առաջ, անցեալ հինգշաբթի երեսփոխան Պ. Պարզիլայի առաջարկեց որ նիստը դադրեցնելէ առաջ վիճաբանութիւններ կատարուին՝ չինական գործերու մասին եղած հարցապնդումներուն վրայ։ Նախարարապետ Բէլլու զօրավարը յայտարարեց թէ նախարարութիւնը յանձն կ'առնէ բանակցութեանց բոլոր պատասխանատուութիւնները և թէ հարցապնդումները արդէն օրակարգին մէջ նշանակուած են, դադարէն ետքը գումարուելիք առաջին նիստին համար։ Պ. Պարզիլայի պնդեց բայց վերջապէս հարցապնդումներուն վրայ առանց վիճաբանելու նիստը յետաձգուեցաւ։

ԼԻԶԲՈՆԱՅԻ Խորհրդարանին մէջ արտաքին գործոց նախարարը, հարցման մը պատասխանելով յայտարարեց թէ անգլօ-գերման համաձայնութեան վրայ պաշտօնական զեկոյց մը չէ եղած Բորթուկալի կառավարութեան. բայց այդ երկու տէրութիւնները ապահովութիւն տուած են Բորթուկալի թէ նոյն համաձայնութենէն ոև է վտանգ չիկայ Բորթուկալի ափրիկեան գաղթավայրերու ամբողջութեանը համար։

ՄԱՏՐԻՏԷՆ կը հեռագրեն թէ կառավարութիւնը զինուորական արտաքոյ կարգի ելմտացոյց մը պիտի ներկայացնէ Խորհրդարանին։ Այդ ելմտացոյցը յաւելում մը կը պարունակէ այն ծախքերուն համար որոնք պիտի ըլլան բանակին վերակազմութեանը առթիւ։

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆ. — Շաքարի արտածումը. — Յայտնի է թէ Հնդկաստանի կառավարութիւնը վերջերս որոշած է մուտքի մաքս մը առնել այն օտար շաքարներէն որոնք արտադրութեան կեդրոններէն նպաստ մը կը ստանան։ Այդ որոշումը, որ գլխաւորաբար Աւստրիոյ-Հունգարիոյ, Գերմանիոյ և Ֆրանսայի կը դպչի, բողոքներու պատճառ ըլլալ սկսած է։ Անցեալ հինգշաբթի Հունգարիոյ Երեսփ. Ժողովին մէջ առեւտրական նախարարը հարցման մը պատասխանելով յայտարարեց թէ խնդրած է արտաքին գործոց նախարար Կոլուխովսքի կոմսէն ձեռնարկներ ընել բրիտանական կառավարութեան մօտ որպէս զի այդ տուրքը վերցուի։

Անգլիոյ կառավարութիւնն ալ, նոյն օրը, Երեսփ. Ժողովին մէջ այդ խնդրին վրայ եղած հարցումներու պատասխանեց։ Հնդկաստանի նախարար Լորտ Ճորճ Համիլթըն յայտարարեց թէ նպաստ ընդունող շաքարներու Հնդկաստան ներածումը 1897ին շատ աւելցած է։ Այդ ներածումը որ 1894-95ին 143,820 կենդինար էր, 1897ին բարձրացաւ 1,112,820ի։ Նոյն թուականին Հնդկաստանի մէջ շաքարեղէգի մշակութեան հողերու թիւը նուազած է։ Ներածումը աւելնալով մեծ վնաս պատճառած է Մօրիս կղզիի շաքարեղէգ մշակողներուն։ Լորտ Ճորճ Համիլթըն յարեց թէ ինք տեղեկութիւն չունի որ այս կացութիւնը մինչև հիմա կործանարար արդիւնքներ տուած ըլլայ։ Պոմպէյի և Քուրաչիի առեւտրական Սենեակները համակարծիք չեն ներածման տուրքին. բայց միւս կողմէ կը խոստովանին որ առիթ չեն ունեցած տեղեկանալու թէ ներածումը ինչ արդիւնք առաջ բերած է տեղական արտադրութեան վրայ։

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԱՓՐԻԿԷ. — Պ. Սէսիլ Րոտսի Պէրլին կատարած ուղեւորութիւնը մեծ շահեկանութիւն մը ընծայեց՝ արեւելեան Ափրիկէի գերմանական ծովեզերքները երկաթուղիով մը լիճերուն միացնելու ծրագրին։ Ազգային-ազատական նախկին երեսփոխան տոքթ. Խօխէնհաուզէր իր հովանաւորութեան տակ առած է այդ ծրագիրներուն գլխաւորը, որուն համաձայն ծովեզերքէն երկաթուղի մը պիտի շինուի մինչև Թապորա, ճիւղ մըն ալ ունենալով դէպի Վիքթորիա-Նիանզա լիճը՝ Թանկանիքա լիճին վրայէն։ Այդ գծին ամբողջ երկայնութիւնը պիտի ըլլայ 1773 քիլոմէթր։ Գերմանիոյ գաղթային նախարարութիւնը, արեւելեան գերմանական Ափրիկէի Ընկերութիւնը և Տէյչէ Պանքը՝ իւրաքանչիւրը հարիւր հազարական մարք յատկացուցած են նախնական ուսումնասիրութեանց ծախքերուն։ Նախ և առաջ ճիւղ մը պիտի շինուի ծովեզերքին և Մրոկորոյի միջև։ Երկայնութիւնը պիտի ըլլայ 291 քիլոմէթր և ծախքը տասներկու միլիոն մարք։

ՖԻՆԼԱՆՏԻԱ. — Ռուս կառավարութեան տուած որոշման համաձայն, Ֆինլանտիոյ նամակադրոշմները որոնք ռուսականներէն տարբերութիւն մը ունին, պիտի փոխուին և անոնց տեղ բուն իսկ ռուսականներ պիտի դրուին։

ՀՌՈՄԷՆ կը հեռագրեն թէ Պ. Պ. Ֆիլիբբօ Թուրաթի և տէ Անտրէիս ընկերվարական երեսփոխանները որոնք Միլանի վերջին դէպքերուն համար դատապարտուած էին, նորէն երեսփոխան ընտրուեր են, առաջինը Միլանէն և երկրորդը՝ Րավէննայէն։

— Քորրիէրէ Տէլլա Սէրա կ'ըսէ թէ անգլօ-ֆրանսական նոր համաձայնութիւնը՝ Միջերկրականի մէջ հաւասարակշռութիւնը պիտի խանգարէ։ Այդ պատճառաւ Իտալիոյ Երեսփ. Ժողովին մէջ հարցապնդում պիտի ըլլայ։

ԶԻՆԸՆԿԷՑՈՒԹԻՒՆԸ. — Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարարը շրջաբերական մը ուղղելով տէրութեանց, Զարին գոհունակութիւնը հաղորդեց այն եռանդին համար զոր ցոյց տուին ընդհանուր զինընկէցութեան դեսպանախորհուրդին մասնակցելու նպատակով։

ԲԱՐԻԶԷՆ երկուշաբթի օրուան թուականով կը հեռագրեն թէ Ծերակոյտին մէջ դատական նախարար Պ. Լըպրէ պատասխանելով Պ. Թռարիէօի որ կ'ուզէր Ֆրանսական հայրենիքին դաշնակցութեան միւս անդամներուն ալ դատաստանի ենթարկուիլը, յայտարարեց թէ կառավարութեան նպատակն է դադրեցնել բոլոր դաշնակցութիւնները։

ՇՕՏՈՐՏԻ ԿՈՄՍԻՆ ՄԱՀԸ. — Բարիզէն կը հեռագրեն թէ 1876-77ի Կ. Պոլսոյ դեսպանախորհուրդին ֆրանսական լիազօր պատուիրակ Շօտորտի կոմսը երկուշաբթի օրը մեռեր է։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ. — Կ'ըսուի թէ Թեսալիոյ երկաթուղիներուն Ընկերութիւնը օտար ճարտարագէտի մը պիտի դիմէ՝ Վոլոյի մէջ շինուելիք մեծ մթերանոցներուն յատակագիծերը պատրաստելու համար։

—Յունաստանի բոլոր մաքսատուններուն հասոյթը փետրուար ամսուն եղաւ 2,414,170 տրամի։ Անցեալ տարի նոյն ամսուն 2,574,679 տրամի էր։

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ. — Սոֆիայէն կը գրեն մարտ 27 թուականով.

Նախարարապետ Պ. Կրէքով և Ներքին գործոց նախարար Պ. Ռատոսլավով այսօր ճամբայ ելան իրենց ընտրական պտոյտը կատարելու Բոմանի, Թրնովայի և Բէլճիքայի մէջ։ Մեկնելէ առաջ նախարարաց Խորհուրդ մը գումարուելով որոշուեցաւ որ չորս նախարարներ, Պ. Պ. Կրէքով, Ռատոսլավով, Նաչէվիչ ու Թէնէվ ինքզինքնին ընտրելի ներկայացնեն Սոֆիայի շրջանակին համար։

Փոխառութեան պայմանագրութիւնը տակաւին ստորագրուած չէ։ Յետաձգուած է մինչև այն ատեն որ վերջապէս կարգադրուի՝ Պուլկարիոյ երկաթուղիի գիծը 59 տարուան պայմանաժամով Արեւելեան երկաթուղիներու Ընկերութեան տրուելու գործը։ Այդ մենաշնորհին զանազան պայմանները կարգադրուելու վրայ են հանրօգուտ շինութեանց ու երկրագործութեան նախարարներուն և Ընկերութեան ներկայացուցիչներուն միջև։ Մենաշնորհի այս գործը գէշ տպաւորութիւն մը ըրած է հասարակութեան վրայ։ Ընդդիմադիր կուսակցութիւնը, Պ. Վէլիչքովի առաջնորդութեամբ, առիթէն կ'օգտուի նախարարութիւնը քննադատելու։ Յուսալի կը նկատուի որ նախարարութիւնը դաւաններու երեսփոխանական ընտրութեան պայքարին մէջ յաղթանակ տանի, թէեւ պայքարը շատ բուռն պիտի ըլլայ կ'ըսուի։

ՄԷԹՐԱԿԱՆ ԴՐՈՒԹԻՒՆԸ. — Անգլիոյ առեւտրական նախարարին պատգամաւորութիւն մը ներկայանալով խնդրեր է փութացնել չափերու և կշիռներու մէթրական դրութեան ընդունելութիւնը և 1901ին գործադրուիլը։ Նախարարը պատասխանեց թէ այդ դրութիւնը արդէն քուէարկութեան մը առարկայ եղած է և պատճառ մը չկայ որ արտաքին առեւտուրով զբաղողները չընդունին։ Նախարարը յարեց նաև թէ մէթրական դրութիւնը Անգլիոյ մէջ եթէ պարտաւորիչ ըլլայ, դժուարութիւններ պիտի պատճառէ և թէ գործնականապէս անկարելի է այդ մասին պարտաւորիչ օրէնք մը հաստատել։

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԶՐԱՀԱՒՈՐ ՄԸ ԽՐԱԾ. — Պէրլինէն հինգշաբթի օրուան թուականով կը գրեն թէ ձիւնի սաստիկ փոթորիկի մը ատեն Օլտէնպուրկ գերման զրահաւորը Քիլի մօտ խրեր է երկաթը խզելով։ Թնդանօթները ու ածուխները դուրս հանուած են, խրած տեղէն ազատելու համար։ Օլտէնպուրկ Բ. կարգի մարտանաւ մըն է 5200 թոնօ տարողութեամբ։ Շթէթինի մէջ շինուած է 1884ին։ Առեւտրական չորս շոգենաւեր ալ խրեր են Գերմանիոյ հիւսիսային ծովեզերքը։ Փոթորկին պատճառաւ շոգենաւի ու երկաթուղիի երթեւեկութիւնները դադրեր են։

ԲԷՇԹԱՅԷՆ կը հեռագրեն [illegible] օրուան թուականով թէ Զալայի և Թորոնթալի մէջ առատ ձիւն տեղացած է։ Հաղորդակցութիւնները մասամբ ընդհատուած են։

ԺԱՆՏԱԽՏԸ ՎԻԷՆՆԱՅԻ ՄԷՋ. — Վիէննայէն Մարտ 24 թուականով կը գրեն թէ Աւստրիոյ մայրաքաղաքին ժողովուրդը նորէն յուզուեր է այն զրոյցին վրայ թէ միքրոպաբանական աշխատանոցին մէջ Պարիշի յաջորդ Շնայտըր անուն պաշտօնեայ մը ժանտախտէ բռնուելով մեկուսացուցեր են։ Ինչպէս կը յիշուի, Պարիշ քանի մը ամիս առաջ ժանտախտէ մեռած էր։ Աշխատանոցին տեսչութիւնը ծանուցեր է ժողովուրդին թէ Շնայտըր թեթեւ ցնցղատապէ վարակուած է, թէ մեկուսացումը նախազգուշութեան համար կատարուած է, և թէ Տոքթ. Միւլլէրի մեռնելէն ի վեր աշխատանոցին մէջ ժանտախտի միքրոպի քննութիւն բնաւ կատարուած չէ։

ԿՈՒԶԷՔ ՈՒՆԵՆԱԼ եղանակին համեմատ անգղիական և գաղղիական գործարաններու լաւագոյն և դիմացկուն քոմփլէյններ, բանթօլօններ, տեսակ տեսակ շալվներ. անգամ մը ուրիշ տեղ երթալէ առաջ, դիմեցէք Պահճէ-Գաբու Համիտիէ ճամբէքի թիւ 88, Յովհաննէս Կիւմիւշեանի վաճառատունը։ 2—70

ԱԶԳԱՅԻՆ

Յառաջիկայ կիրակի մայրաքաղաքիս եկեղեցիներուն մէջ պիտի կարդացուի Ս. Պատրիարք Հօր Շրջաբերականը՝ ի մասին մեր Ս. Հարց դաւանութեան։

— Իզմիրի առաջնորդ Տ. Մելքիսեդեկ Սրբազանի պաշտօնը հաստատող Պերաթը, որ օրինական ձեւակերպութիւններու լրացման համար քանի մը օր յապաղած էր, երէկ Բ. Դրան կողմէ յանձնուեցաւ Ազգ. Պատրիարքարանի։ Ս. Պատրիարք Հայրը այսօր Տ. Մելքիսեդեկ Սրբազանին կը յանձնէ յիշեալ Պերաթը ինչպէս նաև պատրիարքական կոնդակը։ Իզմիրի առաջնորդին անցագիրն ալ կը պատրաստուի այսօր, այնպէս որ Տ. Մելքիսեդեկ Սրբազան շաբթուս վերջը պիտի կրնայ ճամբայ ելլել։

Երբ արդեօք բարեբաղդութիւն պիտի ունենանք նոյն բանը ծանուցանելու Վանայ առաջնորդական տեղապահ Տ. Ներսէս եպիսկոպոս Ասլանեանի համար որուն մեկնումի մասին լուր մը չկայ տակաւին։

—Ս. Հայրապետը գնահատելով Ս. Խաչ վանքի վանահայր Տ. Մուշէ վարդապետին վերջին երեք տարուան գործունէութիւնը, կարգեր է զայն առաջնորդ Նոր Նախիջեւանի, այս առթիւ ծաղկեայ փիլոն նուիրելով անոր։

—Էջմիածնայ Սինոդը փափաքելով կանոնաւորել Գէորգեան Ճեմարանի հաշուետուութեան գործը, որոշած է որ Ճեմարանի վարչութիւնը ամսէ ամիս տեղեկութիւն տայ իրեն՝ այդ կրթական հաստատութեան տնտեսական վիճակին վրայ, Ճեմարանը այսուհետեւ պիտի ստանայ ծախքի գումարը վանական վարչութենէն և ոչ թէ Սինոդի գանձապահէն, ինչպէս կ'ըլլար մինչև ցարդ։

—Պ. Գ. Մանթաշեան, որ բնիկ է Ալեքսանդրապոլի, այդ քաղաքին նուիրեր է 40,000 ռուպլի՝ անկելանոց մը և ընթերցարան մը հաստատելու համար այն տեղ։ Աւելի մեծագումար բարեգործութեան մը լուրն ալ կը հասնի Կովկասէն. Շուշեցի դրամատէր Պ. Մ. Առաքելեան 100,000 ռուպլի նուիրած է Շուշիի մէջ րէալական դպրոց մը հիմնելու համար։

—Կրօնական Ժողովը գումարուեցաւ երէկ Ազգ. Պատրիարքարանի մէջ, նախագահութեամբ Ս. Պատրիարք Հօր, և ատենապետութեամբ Տ. Գրիգորիս արքեպիսկոպոս Յովհաննէսեանի։

Էնկիւրիի Քէչիրեան Տ. Խորէն քահանան խնդրած էր Պատրիարքարանէ որ տեղւոյն Ս. Աստուածածնայ վանքին միաբան Տ. Իսահակ վարդապետը չղրկուի Էնկիւրի։ Ժողովը կրկնեց իր նախապէս տուած որոշումը թէ պէտք է Էրզրում երթայ յիշեալ վարդապետը։

Ամասիայէն Պատրիարքարան հասած գրութիւններ կրկին անգամ յայտնելով Մարզուանու վանքին աննախանձելի վիճակը, անմիջական տնօրինութիւն մը խնդրած էին։ Ժողովը արդէն որոշած ըլլալով առաջարկել Խառն Ժողովին որ յիշեալ վիճակին առաջնորդական տեղապահ կարգուի Տ. Արիստակէս Ծ. Վ. Վանքեանը, հարկ չտեսաւ այդ մասին նոր տնօրինութիւն մը ընելու։

Կէյվէ Եըմէ գիւղէն հասած նամակներ կրօնափոխական շարժումներու ծաւալման մասին տեղեկութիւններ կը պարունակէին։ Ժողովը որոշեց Նիկոմիդիոյ առաջնորդ Սրբազանին ուշադրութիւնը հրաւիրել պէտք եղած կարգադրութիւնները ընելու համար։

Վանայ Թաղ. Խորհուրդը տեղւոյն ժողովուրդին խնդրանաց համաձայն, պաշտօնագրով մը ուսուցիչ Պ. Գէորգ Ղարիպեանը Վանայ եկեղեցիին վրայ քահանայ ձեռնադրուելու համար մայրաքաղաքս ղրկած էր։ Կրօն. Ժողովը հարկ եղած քննութիւնները կատարելով արժանաւոր գտաւ և որոշեց յանձնարարել Տ. Մեսրոպ արքեպիսկոպոս Սուքիասեանի՝ յառաջիկայ կիրակի Մայր եկեղեցիի մէջ կատարել յիշեալին ձեռնադրութիւնը։

Ժողովը Ֆիլիպէէն հասած հեռագիրներէ և նամակներէ տեղեկանալով որ Տ. Արսէն Վ. Վեհունիի պատճառաւ տեղւոյն եկեղեցիին շուրջը անկարգութիւններ տեղի ունեցած են և թէ Տ. Սարգիս քահանան ալ անոր կողմնակից կը գտնուի, հարկ տեսաւ յիշեցնել Տ. Սարգիս քահանային նկատմամբ Կրօն. Ժողովին կողմէ տրուած որոշումը և միւս կողմէ յանձնարարել Տ. Արսէն վարդապետին որ Կրօն. Ժողովի հրահանգին համաձայն փութով երթայ Շումլա (և ոչ թէ Իսլիմիա, ինչպէս սխալմամբ ծանուցուած էր)։

Էնկիւրիի Նորակազմ Թաղ. Ժողովը առաջնորդական փոխանորդ Քէչիրեան Տ. Խորէն քահանային նկատմամբ գանգատագիր յղելով, խնդրած էր որ Սթանոզի Տ. Խորէն քահանայ Տաղլեանը փոխանորդ կարգուի Քէչիրեան քահանային տեղ։ Ժողովը որոշեց Խառն Ժողովին ուշադրութեան յանձնել խնդիրը։

Էնկիւրիի առաջն. տեղապահ Տ. Տաճատ Վ. Ոսկանեան իրեն եղած հրաւէրի մը համաձայն՝ Ժողովին ներկայանալով, բերանացի բացատրութիւններ տուաւ իր վրայ ծնունդ առած ամբաստանութեանց մասին։ Ժողովը յանձնարարեց յիշեալ վարդապետին որ տեղւոյն հաշուական, վարչական, որբերու և այլ պարագաներու մասին գրաւորապէս ներկայացնէ իր բացատրութիւնները։

[illegible] Տ. Ներսէս քահանայ Բաքըրճեանի առաջարկած էր Վան երթալ տեղւոյն ժողովուրդին քարոզելու համար։ Ժողովը որոշեց Վանայ այցելու հովիւ Տ. Ներսէս եպիսկոպոս Ասլանեանի թողուլ յարմար դատած եկեղեցականները իրեն հետ տանելու հոգը։

Ժողովը Անանեան Տ. Գէորգ քահանային բացատրութիւնները լսելէ ետքը, որոշեց որ Ֆերիգիւղի եկեղեցիին մէջ պաշտօնավարէ յիշեալ քահանան, և միւս կողմէ նկատողութեան առնելով անոր դրամական անձուկ վիճակը՝ խնդրեց Ս. Նախագահէն որ հարկ եղած միջոցները ի գործ դնէ ապահովելու համար անոր ապրուստը։

Սոֆիայի Տ. Արիստակէս քահանայ Ֆէսլեանը Պուլկարիոյ առաջնորդական վիճակին և առաջնորդի մը յատկութեանց վրայ մանրամասն տեղեկագիր մը յղած էր Պատրիարքարան։ Ժողովը գոհունակութեամբ կարդաց այդ տեղեկագիրը և որոշեց յանձնել զայն Խառն Ժողովին ուշադրութեանը։

—Սամաթիոյ երեք թաղերու Աղքատախնամ Տնօրէն Խորհուրդին միամեայ շրջանը աւարտած ըլլալով, նոր Տնօրէն Խորհուրդը կազմուած է հետեւեալ կերպով. Տրդատ էֆ. Յովհաննէսեան (Ատենապետ), Սիմոն էֆ. Չիլինկիրեան (Ատենադպիր), Յարութիւն էֆ. Քաչքճեան (Գանձապետ), Սեդրաք էֆ. Սեննեքերիմ, Եպիփան էֆ. Համամճեան, Գրիգոր էֆ. Քրիսեան, Գարեգին էֆ. Նիքոթեան։

Ղալաթիոյ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ Խնամակալութիւնս կը ծանուցանէ թէ՝ Երուսաղէմի Պատր. Փոխանորդ Գեր. Գէորգ եպիսկոպոս Երէցեան հրաւիրուած է յառաջիկայ հինգշաբթի (18 մարտ) իր հոգեշունչ քարոզութեամբ հոգեորապէս մխիթարել բարեպաշտ ուխտաւորները։

Ի դիմաց Խնամակալութեան

Վ. Ատենադպիր
ՄԱՔՍՈՒԴ ՀԱՐԷՆՑ

Ատենապետ
ՅԱԿՈԲ ԷՍԱԵԱՆ

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Երուսաղէմի մեր թղթակիցը կը գրէ մեզ մարտ 8 թուականով.

Ռուս ուխտաւորներու ահագին բազմութիւն մը լեցուած է քաղաքիս մէջ։ Ոչ նուազ երթեւեկ ունին նաև եւրոպացիք որոնց մէջ գլխաւոր տեղը կը բռնեն Գերմանացիներն ու անգլիացիները։

Կ'ըսուի թէ մինչև Զատիկ ռուս ուխտաւորներուն թիւը 12,000ի պիտի հասնի, ստուար թիւ մը որուն նմանը տեսնուած չէր թերեւս մինչև այսօր։ Գրեթէ ամէն շաբթու հայ ուխտաւորներ ալ պակաս չեն որոնց թիւն ալ կը յուսանք որ նախընթաց տարիներունը գերազանցէ ըստ ամենայն դիւրութեան որ կ'ընծայուի իրենց։

—Օդերը շատ տաք կ'երթան։ Երեքշաբթի օր մանաւանդ խիստ հեղձուցիչ կլիմայի մը ներքև մնացինք, յորում ջերմաչափը բարձրացած էր մինչև 20 աստիճան սանդիգրատ։ Անձրեւները շատ նուազ են և եթէ այս մարտ ամսոյ մէջ ալ առատ անձրև չգայ, քաղաքը շատ պիտի նեղուի ամրան մէջ ջուրի նուազութենէ և բերքերը պէտք եղածին պէս չպիտի արգասաւորին։

—Երիքովի մէջ ու շրջակաները մարախ երեւան ելած է. բարեբաղդաբար կառավարութիւնը մեծ հոգ կը տանի բնաջինջ ընելու համար զայնս։

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՓ

ԱՌԱՋԱՐԿՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

ԳԱՏԸԳԻՒՂ, 16 Մարտ

Անկէ քանի մը ամիս առաջ՝ Ազգ. Հիւանդանոցի առտնին գանձանակներու մասին առաջարկութիւն մը ներկայացուցած էի Ազգ. Վարչութեան որ անոր գործադրելիութիւնը դժուար տեսնելով, յարմար չդատեց ընդունիլ։

Այս անգամ կու գամ աւելի գործնական առաջարկ մը ներկայել։ Արժ. Տ. Խաչատուր Ա. քահանային մահուամբը Ազգ. Հիւանդանոցը տարեկան 4 5000 ղրշ. հասոյթի կորուստ մը ունեցած է։ Ծանուցուեցաւ թէ բարեկիրթ Տ. Արսէն քահանայ Տ. Յովսէփեանը պիտի շարունակէ նոյն հանգանակութիւնը. մեր Արժ. եղբայրակցին այս մարդասիրական ձեռնարկին յաջողութիւն և արդիւնաւորում մաղթելով ի սրտէ, կը մտածեմ թէ կարելի չէ՞ արդեօք որ Կ. Պոլսոյ 35 եկեղեցիներուն մէն մի ծխատէր քահանան՝ ամէն տարի Ս. Զատկի առթիւ խոստովանութեան համար իր ծուխերուն այցելած պահուն, յանուն Ազգային Հիւանդանոցի հացագին քառասնական փարայ հաւաքէ և Հիւանդանոցի Հոգաբարձութենէն կնքուած փոքրիկ տոմարներու մէջ նշանակելով՝ հաւաքուած գումարը հետզհետէ յանձնէ անոր։ Պոլսոյ մէջ 85էն աւելի քահանայ կայ. եթէ իւրաքանչիւր քահանայ հարիւրական ծուխ ունենայ, և միայն Զատկէ Զատիկ 40ական փարա հաւաքէ, միջին հաշուով 8,500էն 10,000ղշ.ի նպաստ մը կը գոյանայ յանուն Հիւանդանոցի իբր տարեկան հացագին։ Արդէն, ինչպէս յայտնի է, բարեպաշտ ժողովուրդը Հիւանդանոցին սատարելու բնաւ դժգոհութիւն ցոյց չտալէ զատ՝ յօժարակամ կը նուիրէ իր սրտաբուխ նուէրը։

Յուսամ թէ սիրելի Քահանայ Հարք՝ սոյն առաջարկս նկատողութեան պիտի առնեն ու օգտակար դատեն, որպէս զի հաւաքաբար փոքրիկ ծառայութիւն մը մատուցած ըլլանք այդ գթութեան յարկին։ Արդէն, գրաւորապէս դիմում ըրած եմ Հիւանդանոցի Պատ. Հոգաբարձութեան որուն արտօնութեանը կը սպասեմ՝ իմ կողմէ նախ ձեռնարկ ըլլալու համար։

ԽՈՐԷՆ ՔԱՀԱՆԱՅ Ե. ԳԱԼՖԱՔՃԵԱՆ

Ներքին լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ. — Մուշ գաւառին նախնական դատարանի պատժական ճիւղին նախագահ անուանուեցաւ Սղերդ գաւառին նախնական դատարանին ընդհ. դատախազի օգնական Մուսթաֆա Շիւքրի էֆ., որուն յաջորդեց Կինճ գաւառին նախնական դատարանին ընդհ. դատախազի նախորդ օգնական Ֆէհմի էֆ.։

—Բ. կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ նաւահանգիստի փոխ-հրամանատար Մէհմէտ փաշայի և կայս. դարբնարաններու առաջին նկարիչ Ահմէտ փաշայի։ Բ. կարգի Մէճիտիէ՝ Թուրքիոյ աւստրեական նամակատուններուն ընդհ. տնօրէն Պ. Սէքլէնկէրի։ Գ. կարգի Մէճիտիէ՝ Ֆրանսական դեսպանատան Բ. թարգման Պ. Պայի, Թէքիրտաղի հաշուակալ Խամիլ էֆ.ի և Երզնկայի հաշուակալ Ջիհա պէյի։

—Արուեստից շքադրամ՝ Չիֆթէլէր ագարակին մէջ ձուլիչ Մկրտիչ աղայի։

ԶԻՆԸՆԿԷՑՈՒԹԻՒՆԸ. — Կայս. Իրատէի մը համաձայն, ընդհ. զինընկէցութեան դեսպանախորհուրդին օսմ. պատուիրակ կարգուեցան Բ. Դրան արտաքին Թղթակցութեանց քարտուղար Նուրի պէյ, Սպարապետի Դրան սպայակոյտի ճիւղին գեր-տնօրէն Ապտուլլահ փաշա և ծովային Խորհուրդին փոխ-նախագահ Մէհմէտ փաշա։ Դեսպանախորհուրդը մայիս 6/18ին պիտի գումարուի Լահէյի մէջ։ Օսմ. պատուիրակներու պէտը տակաւին անուանուած չէ։

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ. — Պ. Քոթարի ծրագիրը, որով առաջարկած էր Գոնեայէն Պաղտատ ու Պասրա երկաթուղիի գիծ մը շինել, Բ. Դրան կողմէ վերադարձուեցաւ հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան՝ թեթև փոփոխութիւններ կրելու նպատակով։

ՄԱՔՍԱՅԻՆ ԴԺՈՒԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ. — Բոլոր դեսպանները, [illegible] օր ցերեկէն ետքը Աւստրիոյ դեսպանատան մէջ գումարուեցան խորհրդակցելու համար բժշկական դեղերու և քիմիական բաղադրութիւններու տարբալուծման և զանազան ապրանքներու մաքսէ հանուելուն նկատմամբ որոնք մասնաւոր ձեւակերպութիւններու ենթակայ ըլլալով մաքսատուններէն ուշ կը հանուին։ Դեսպանները, խորհրդակցութիւն կատարելէ ետքը, որոշեցին Բ. Դրան դիմելով անոր ուշադրութիւնը հրաւիրել այս յապաղումներուն վրայ և խնդրել որ հարկ եղած հրամանները տայ մաքսային վերատեսչութեան. (Լ. Հէրըլտ)

ՆՈՐ ԾՐԱԳԻՐՆԵՐ. — Պետական Խորհուրդին օրէնսդիր ճիւղին որոշմամբ, որուն հաւանած է Նախարարաց Խորհուրդը և որ վաւերացած է կայս. Իրատէով, մերժողական պատասխան տրուեցաւ Կ. Պոլսոյ Առեւտրական Սենեակին և քանի մը անհատներու այն ծրագիրներուն՝ որով առաջարկած էին տուրք մը հաստատել վաճառատուներու և խանութներու ծանուցման տախտակներուն համար։

ՆԱՄԸՔ ՓԱՇԱ, Ափրիկեան Տրիպոլսոյ նախորդ կուսակալը, որ Պաղտատի կուսակալ անուանուած է, երէկ մայրաքաղաքս ժամանեց և ուղղակի կայս. պալատ երթալով արժանացաւ կայս. մեծարանաց։

ՈՒԽՏԱՒՈՐՆԵՐ. — Հինգշաբթի օրը 18000 ուխտաւորներ Ճիտտէ ժամաներ են։

ԵԳԻՊՏՈՍԷՆ ԼՈՒՐԵՐ. — Եգիպտոսի պանքային պանքտօմներ շրջաբերութեան հանելու համար արտօնութիւն տուող հրամանագիրը ստորագրուեցաւ և հաւանօրէն քանի մը օրէն պիտի հրատարակուի։ Կառավարութիւնը և բոլոր վարչութիւնները պիտի ընդունին նոր պանքտօմները զորս կառավարութիւնը պիտի գործածէ բոլոր նահանգներու մէջ, նոյն իսկ անոնց՝ որոնց հասոյթները Հանրային Պարտքի սնտուկին յատկացուած են։ Կառավարութիւնը այս վերջին նահանգներուն համար Հանրային Պարտքի սնտուկին տրամադրութեանը տակ պիտի դնէ շրջաբերութեան մէջ գտնուած պանքտօմներու փոխարժէքը՝ ոսկի դրամով։ Կ'ըսուի թէ կառավարութիւնը պանքտօմներու շրջաբերութեան առթիւ այն համոզումով կ'օգնէ եգիպտական պանքային թէ անիկա պիտի կարենայ կարեւոր ծառայութիւններ մատուցանել երկրագործութեան։ Վստահութիւն կը յայտնուի թէ Պանքան իր դրամագլուխին մէկ միլիոնէն մէկ ու կէս միլիոն ոսկիի բարձրացումը և պանքտօմներու շահը պիտի գործածէ օգնելու երկրագործներուն, զանոնք վաշխառուներու ձեռքէն ազատելու և թեթեւ տոկոս տալով դրամ փոխ տալու։

—Գասր-էլ-Ալիի կալուածներուն վաճառումը թէեւ 80 հազար ոսկիի սակարկուած է դրամատէրներու խումբի մը հետ, սակայն չի կարծուիր որ գործը կարգադրուած ըլլայ, որովհետեւ Մուհամմէտ պէյ Իպրահիմ, որուն ապարանքը այդ կալուածներուն մօտ է, Նախամեծարութեան իրաւունք կը պահանջէ։

—Խտիվին թիկնապահ կարգուեցաւ Մուհամմէտ պէյ Վահէտտին Իպրահիմ։

—Էլ-Մոգաթամ վիճակագրութիւն մը կը հրատարակէ թէ Եգիպտոսի մէջ կան 5706 խոհարար, 1135 կին խոհարար, 6876 սեղանայարդար, 113,377 սպասաւոր և 35,346 սպասուհի։ Գումար 152 հազար հոգի։ Եգիպտական լրագիրը կ'ըսէ թէ այդ թիւը թէեւ եօթը-ութը անգամ աւելի է եգիպտական բանակէն, սակայն այդ սպասաւորներու խումբը ոև է կանոնի ենթակայ չէ։

—Ամերիկեան Շէրիտան մարտանաւէն 25 սպայ Գահիրէ երթալով նշանաւոր վայրերը այցելեր և Սուէզ գացեր են, ուրկէ Մանիլա պիտի ուղեւորին: Մօտերս ամերիկեան ուրիշ մարտանաւ մըն ալ զինուորներով Ջրանցքէն պիտի անցնի Փիլիպպեանները ուղեւորելու համար:

ՊԱՇՏՕՆԵԱՆԵՐԸ.— Ձեռնհաս իշխանութիւնը հրահանգ ուղղելով ամէն կողմ ծանոյց վաւերական գրերով տեղեկագրել անունները այն պաշտօնեաներուն որոնք ապօրէն ընթացքի մէջ կը գտնուին, իրենց պարտականութիւններուն մէջ կը թերանան և անբաւականութիւն ցոյց կու տան: Ատոնց նկատմամբ հարկ եղածը պիտի գործադրուի, ինչպէս վերջերս հրամայած էր կայս. Իրատէ մը:

ԹՈՒՐՔՈՒՀԵԼԼԷՆ հիւպատոսական պայմանադրութեան խառն յանձնաժողովը երկուշաբթի օրը արտասովոր նիստ մը պիտի ունենայ:

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ նախարարութեան որոշմամբ, որուն հաւանած է Պետական Խորհրդին ելմտական ճիւղը, և որ վաւերացած է կայս. Իրատէով, Պըղանըքցի Րիֆաթ էֆ. վեց հարիւր ղրշ. ամսաթոշակով Պրուսայի, Այտընի ու Գոնեայի նահանգները պիտի երթայ, ժողովուրդին ձրիաբար սովրեցնելու համար վարդենիի պարտէզներ հաստատելու և վարդի իւղ ու ջուր պատրաստելու եղանակը: Րիֆաթ էֆ. երկու տարի պիտի պաշտօնավարէ և գացած տեղերէն ճամբու ծախք պիտի ստանայ:

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԴԱՏԱՐԱՆՆԵՐԸ.— Նախարարաց Խորհրդին որոշմամբ որ վաւերացած է կայս. Իրատէով, գաւառաց առեւտրական դատարաններու հասոյթը ուղղակի կառավարական արկղերուն պիտի յանձնուի և պաշտօնեաները անկէ պիտի ստանան իրենց ամսաթոշակները: Մինչև հիմակ այդ դատարաններու ծախքը իրենց հասոյթովը կը մատակարարուէր:

ԵԼՄՏԱԿԱՆ Նախարար Րէշատ պէյի նախագահութեամբ կազմուած յանձնաժողով մը, առջի օրը, մինչեւ ուշ ատեն, զբաղեցաւ ելմտական պաշտօնեաներու ընտրութեամբը:

—Ելմտական նախարարութիւնը քննեց կառավարական պաշտօնատուններուն ելմտական ներկայ տարուան ծախքի խմբտացոյցերը, որոնք յետոյ ելմտական բարենորոգմանց յանձնաժողովին կողմէ ալ քննուեցան:

ՉԵՂՏ ՊԱՇՏՕՆԵԱՆԵՐ.— Կ. Պոլսոյ առեւտրական դատարաններու վճռագիրներուն գործադիր պաշտօնեայի օգնական Հասան Րիզա էֆ., կ'ըսէ Իգտամ, զեղծումներ և խարդախութիւններ գործած ըլլալով ձերբակալուեր է: Այդ պաշտօնեան կարգ մը ատենագրութիւններ եղծած և վճռագրերու գործադիր դիւանին յանձնուած դրամները իւրացուցած է: Այդ առթիւ յանձնաժողով մը կազմուելով քննութեան ձեռնարկուած է:

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԻ վերջին նիստին մէջ Տոքդ. Տալլաս բժշկական Ընկերութեան ելմտական վիճակը պարզելով ըսաւ թէ որչափ ալ խնայողութիւն ըլլայ, կարելի չէ արդի հասոյթով ընկերութիւնը շարունակել: Նախագահ Տոքդ. Սթէքուլիս պատասխանեց թէ շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին՝ Ընկերութիւնը պիտի կրնայ շարունակել իր այն ծառայութիւնները զորս քառասուն տարիէ ի վեր կը մատուցանէ և թէ կայս. կառավարութեան հոգածութեանը դիմուելով Ընկերութեան շարունակութիւնը ապահովութեան տակ պիտի առնուի:

— Տոքդ. Վիօլի վիճակագրական տեղեկութիւններ տուաւ՝ 1895 յունիսէն մինչև 1897 մայիս տեսնուած կեղծմաշկէ 263 վարակեալներու վրայ: Ըսաւ թէ չիճադեղին գործադրութեան շնորհիւ հարիւրին երեսունի իջած է մահերու թիւը, մինչդեռ առաջները հարիւրին եօթանասուն էր: Յարեց նաև թէ Տոքթ. Նիքոլի պատրաստած չիճադեղը օտար երկիրներէ եկածներէն շատ աղէկ է:

— Տոքդ. Սթէքուլիս ծանոյց թէ մայրաքաղաքիս մէջ տիրող տարափոխիկ հիւանդութեանց դէպքերը նուազած են և թէ հանրային առողջապահական վիճակը գոհացուցիչ է:

ՄԱՀԱՑՈՒԹԻՒՆ.—Մարտ 8-15, Կ. Պոլսոյ ու արուարձաններուն մէջ պատահած մահերու թիւն է 273, որոնց 8ը՝ կեղծմաշկէ, 8ը՝ հարսանիթէ, 8ը՝ ծաղկախտէ, 8ը՝ թիֆոյէ, 40ը՝ շնչողական գործարաններու հիւանդութիւններէ և միւսներն ալ զանազան ախտերէ: Տարափոխիկ հիւանդութիւնները գլխաւորաբար հետեւեալ թաղերուն մէջ պատահած են.— Բերա 2 կեղծմաշկ, 1 ծաղկախտ: Ղալաթիա 2 հարսանիթ 1 ծաղկախտ: Գուզկունճուք 1 կեղծմաշկ: Պէշիքթաշ 1 թիֆօ: Գասըմ-Փաշա 1 կեղծմաշկ 1 ծաղկախտ: Խասքէօյ 1 թիֆօ: Վլանկա 1 ծաղկախտ: Էյուպ 1 կեղծմաշկ: Վէֆա 1 թիֆօ: Սամաթիա 2 ծաղկախտ: Օտունգափու 1 ծաղկախտ: Գասը Չէշմէսի 1 թիֆօ: Էտիրնէգափու 1 հարսանիթ: Պէյ Գարիէսի 1 հարսանիթ: Օրթաքէօյ 1 հարսանիթ: Սթէնիա 1 կեղծմաշկ: Պէօյիւքտէրէ 2 կեղծմաշկ: Սկիւտար 2 հարսանիթ, 3 թիֆօ: Պանդուխտներու հիւանդանոց 1 հարսանիթ, 1 ծաղկախտ, 1 թիֆօ:

Տ. ԻՈՆԱՍ, Ռուսիոյ դեսպանատան նոր երէցը, մայրաքաղաքս ժամանեց և իջեւանեցաւ Ղալաթիոյ Ռուսաց վանքը, ուր պիտի մնայ մինչև որ մեկնի իր նախորդը Տ. Պօրիս:

ՄԱՆԱՍՏԸՐԷՆ մարտ 12 թուականով կը գրեն թէ հարաւային արեւմտեան սաստիկ հով մը երեսուն ժամ շարունակ փչելով բաւական վնաս հասուցեր է: Երեք միւնարէներ փլեր են: Փլած ծխնելոյզներու և կոտրած ապակիներու թիւը անհաշուելի է: Ամէնէն աւելի երկաթուղիի կայարանը վնասուեր է: Եղած վնասը 300 ոսկի կը հաշուուի: Բարեբաղդաբար մարդու կորուստ չէ պատահեր: Գործաւորներուն համար քանի մը շաբթուան գործ բացուած է:

ՇՈԳԵՆԱՒԻ ՄԷՋ ԳՈՂՈՒԹԻՒՆ.— Իգտամ կը ծանուցանէ թէ Մարսիլիայէն ու Թրիէսթէէն Մեսաժըրիի ու Լոյտի շոգենաւերուն յանձնուած ապրանքի հակերէն ու սնտուկներէն գողութիւններ կը կատարուին: Առջի օրը Թրիէսթէէն բերուած ու Ղալաթիոյ մաքսատունը հանուած սնտուկի մը մէջ, որ հարիւր օխա շաքար կը պարունակէր, 16 օխան գողցուեր, և տեղը փոշի ու չոր խոտ լեցուեր է: Վաճառականը Ընկերութեան դիմելով բողոքեր և արժէքը ստացեր է: Մարսիլիայէն բերուած նոր ձեւ մետաղէ ափսէներու 40 հատը գողցուեր է. հատը մէկ ոսկի է: Վաճառականը Ընկերութեան դիմելով վնասի հատուցում պահանջած է: Մայրաքաղաքիս վաճառականներէն մէկը իւրաքանչիւրը մէկուկէս ոսկինոց արծաթ ժամացոյցներ բերել տուած էր Ֆրանսայէ: Սնտուկը մաքսատան մէջ քննուած պահուն տեսնուեր է թէ 40 հատ պակաս կայ: Վաճառականը Մեսաժըրիի Ընկերութեան գործակալութեան դիմեր, սակայն պատասխան ստացեր է թէ սնտուկը գոցուած ատեն հոն գտնուած չըլլալով չի կրնար բան մը ըսել: Ասոր վրայ հեռագիր ուղղուեր է Մարսիլիա ուրկէ պատասխան եկեր է թէ ժամացոյցները սնտուկ դրուած միջոցին մոռցուեր են:

ՕՏԱՐ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ.—Պարսկաց Նէվրուզի տօնին առթիւ՝ պարսկական դեսպան Միրզա Մահմուտ Խան՝ Վեհ. Շահին կողմէ շնորհուած Առիւծ եւ Արեւ պատուանշանի Դ. կարգը յանձնեց նոյն դեսպանատան բժիշկ Տոքթ. Սամուէլ էֆ. Լազճինճեանի:

ԻԶՄԻՐ ժամանած հոլանտական շոգենաւի մը նաւապետը ապրանքները առանց մաքսատան ցոյց տալու տէրերուն յանձնած ըլլալով, տեղւոյն առեւտրական դատարանը որոշեր է կրկին մաքս առնել այդ շոգենաւին գործակալէն:

ԱՆՏՐԷ ՍԻՆԿՐՈՍ.— Թաթավլայի բարեգործական Ընկերութիւնը գներ է այն տունը ուր ծնած էր Անտրէ Սինկրոս: Այդ տունը կը գտնուի Սէզայիրլի հրապարակը և այժմ Մէյմարօղլուի սեպհականութիւնն է: Ընկերութիւնը կիրակի օրը այդ տունին դրանը վրայ մարմարիոն քար մը դրեր է որուն վրայ գրուած է. «Իր բարեգործութիւններովը նշանաւոր Անտրէ Սինկրոս հոս ծնած է 1829ին Թաթավլայի Բարեգործական Ընկերութիւն, 1899»:

ՅՈՒՆԱՑ Տ. Կոստանդիանոս Ս. Պատրիարքը որ հիւանդ էր, ապաքինեցաւ և երէկ սկսաւ իր գործերովը զբաղիլ:

ՄՈՒՍԹԱՖԱ ԷՖ., Վանայ, Պիթլիսի և Էրզրումի նահանգաց Կ. Պոլսոյ գործակատարը, առջի օրը մեռաւ:

ՍԵՐՊԻՈՅ սահմանագլուխին վրայ Վիրանիշ գիւղին մէջ մաքսատուն մը և պահականոց մը պիտի շինուին:

ՆԵՐՔԻՆ գործոց նախարարութիւնը, հեռագրական ու թղթատարական վերատեսչութեան տեղեկագրին վրայ, ծանոյց գաւառները թէ, հեռագրական ու թղթատարական պաշտօնեաներու դէմ եղած բողոքները կամ գանգատները համոզիչ փաստերով հաղորդուին, որովհետեւ երբեմն միեւնոյն պաշտօնեային համար թէ՝ բողոք կը տրուի և թէ գոհունակութիւն կը յայտնուի:

ՄԻԼՏԻՈՒ.— Քանի մը տարիէ ի վեր այգիներուն մէջ մլտիու անուն հիւանդութիւն մը երևան ելլելով բաւական վնասներ հասուցած էր: Երկրագործական Նախարարութիւնը նկատելով որ այս տարի ալ կրնայ նորէն ճարակիլ, որոշեր է մլտիուի դարմանումը ցոյց տուող հրահանգը հրատարակել ամէն լեզուէ լրագիրներու մէջ:

ՁՄԵՌԸ.— Սըվազէն կը հեռագրեն թէ առատ ձիւն տեղացեր է և քանի մը ճամբաներ գոցուեր են:

ՄԻԼՔԻԷ վարժարանին մէջ յատուկ դասարան մը հաստատուեցաւ Աշիրէթներու վարժարանէն շրջանաւարտ եղած ուսանողներու համար:

ՏԷՖԹԷՐԽԱՆԷԻ վերատեսչութիւնը ելմտական 1314 տարուան մէջ կալուածներու և հողերու առուծախի վիճակագրութիւնը պատրաստելով մատուցած է Մեծ Եպարքոսին:

ԹՐԱՄՈՒԷՅԻ Ընկերութիւնը այս տարի տասը ղրուշ շահաբաժին պիտի տայ, մինչդեռ նախորդ տարիներուն մէջ քսանըհինգ ղրուշ կու տար:

ՍԱՄԱԹԻՈՅ ոստիկանապետ Իսմայիլ էֆ., կ'ըսէ Մալումաթ, առջի գիշերը ծեծեր է երկաթուղիի պաշտօնեայ մը Եանի անուն՝ որուն դէմ ատելութիւն ունի եղեր: Եանի ոստիկանութեան նախարարութեան բողոքած ըլլալով, ոստիկաններու ժողովին անդամներէն մէկը հոն ղրկուեր է քննութիւն կատարելու համար:

ԵՂԵՌՆԱԴԱՏ ատեանը մէկ տարուան բանտարկութեան դատապարտեց Եասէֆ անուն դեղագործ մը որ անցեալ սեպտեմբեր ամսուն Պէյքօզի մէջ Աբրահամ անուն մարդ մը ծեծած էր:

ԵՐԿԱՑՆԱՀԱՍԱԿ ԿԻՆ ՄԸ.— Առջի օրը Ռումանիայէն Կ. Պոլիս եկաւ կին մը որուն հասակը երկու մեթր է:

ԳԱՍԸՄ ՓԱՇԱՅԻ մէջ, առջի օրը գողութեան տարօրինակ դէպք մը պատահեցաւ: Իպրահիմ անուն մարդ մը հաւկիթ ծախելէ ետքը խանութը դարձած էր հանգստանալու, երբ այր ու կին՝ երկու գնչու, ձեռքերնին սիկառներով, խանութէն ներս մտան և կրակ ուզեցին: Իպրահիմ լուցկի տուաւ և գնչուները վառելով սկսան առատ մուխ դուրս տալ. քիչ ետքը Իպրահիմ մուխին ազդեցութենէն ծանր քունի մէջ ինկաւ և երբ արթնցաւ տեսաւ թէ 320 ղրշ.ի չափ ունեցած ստակը գողցուած է:

ՊԱԼԱԹՈՒ Այաստրաթի թաղին մէջ խահուէճի Մինա կռիւի մը ատեն դաշոյնով վիրաւորեց իր սպասաւոր Վասիլը: Մինա ձերբակալուեցաւ:

ՂԱԼԱԹԻՈՅ Շէրպէթխանէ փողոցին մէջ, երէկ իրիկուն Եօրկի ու Նիքոլի անուն նաւազածուներ կռուի բռնուեցան: Այդ միջոցին Եօրկի իր հակառակորդը կռնակէն վիրաւորեց:

ԲԵՐԱՅԻ ՍԻՒՌՔԸ

Այս գիշեր Սուարէ Տիպլոմաթիք՝ շահեկան յայտագրի մը համաձայն, մասնաւոր պատրաստութիւններով:

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՄՐՑՈՒՄ

Տրապիզոնէն պատահական թղթակից մը կը գրէ մեզ.—«Երկու ամիս առաջ քաղաքիս շուկաներէն մէկուն անկիւնը մօտ գտնուած չորս խանութներ իրարու միացնելով մանիֆաթուրաճիի վաճառատուն մը բացուեցաւ լուիկ մնջիկ: Երկու գաւառացի երիտասարդներ էին այդ գործը ստեղծողները՝ Պոլսոյ հայ վաճառատան մը իբրև ներկայացուցիչ: Սկիզբները կասկածեցանք յաջողութեանը մասին, չկրնալով ըմբռնել թէ երկու երիտասարդներ ինչպէ՞ս պիտի վարէին զայն, չփոթելով խաղի ու զբօսանքի համար ստեղծուած տեղւոյս կարգ մը երիտասարդները՝ գործի համար ստեղծուած Ամասիացի կամ Թոգատցի երիտասարդներուն հետ: Օր չանցնիր որ չ'տեսնեմ այս վերջինները հակի մը գլուխ կայնած, պարզ հագուածքով. կը քակեն, կը շարեն, կը գրեն, կը ծախեն՝ միշտ աշխոյժ, միշտ փութկոտ գործունէութեամբ: Առաջին օրը իրենց համար յաջողութեան օր մը եղաւ ու հետզհետէ զարգանալու վրայ է արագապէս: Գործելու դրութիւնն ալ բոլորովին տարբեր է. մէն մի պաշտօնեայ իր պարտականութիւնները իր առջև կը գտնէ, կանխաւ գծուած ծրագրի մը համաձայն: Այս անյուսալի յաջողութիւնը էսնաֆներու համար կարևորութիւն չունեցաւ. սկիզբները կարծեցին թէ ասուպի պէս անցողակի պիտի ըլլայ նորահաստատ գործը, սակայն սխալնին ըմբռնելով սկսան տակաւ սթափիլ իրենց թմրութենէն ու ասկէ երկու շաբաթ առաջ յանկարծական ոգեւորումով մը սկսան բուռն մրցում մը ընել նոր գործին դէմ. հիմա մանիֆաթուրաճիներու հրապարակը անսովոր վիճակ մը ստացած է. վաթսուն փարայի ծախուած ապածոն քառասուն փարայի. յիսուն փարայի ծախուած ճերմակ կտաւը երեսուն փարայի կը ծախեն, ան ալ մուշտերին կանչել տալով ու իրենք կամ տղայ մը անձամբ պտտելով: Բայց այս մրցումէն ամէնէն աւելի վնասուողը յոյն տարրն է որ մեծ մասամբ ընդգրկած էր մանիֆաթուրայի հրապարակը, մինչդեռ Հայերը քիչ գործ կ'ընէին հոս այդ ճիւղին վրայ:»

ԹՂԹԱԲԵՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

(Մարտ 26ի թերթէն)

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ.— Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովին մէջ Սըր Ա. Պարթլէթ տեղեկութիւն ուզեց անգլեւֆրանսական համաձայնութեան վրայ: Արտաքին գործոց խորհրդականը պատասխանեց.

«Անգլիոյ և Ֆրանսայի ափրիկեան ստացուածքներուն սահմանը գծելու համար երկու տէրութիւններուն միջեւ կնքուած համաձայնութեան մասին եղած հրատարակութիւնները ճիշդ են ընդհանուր առմամբ: Հիմա կը բանակցինք Ֆրանսական կառավարութեան հետ, համաձայնութեան բնագիրը հրատարակելու համար: Կը յուսամ թէ քանի մը օրէն պիտի կրնամ այդ գիրը ներկայացնել Ժողովին: Կնքուած համաձայնութիւնը կը տրամադրէ որ անգլիական ու ֆրանսական առեւտուրները հաւասարութեան իրաւունք վայելեն Նեղոսի ու Զատ լճին մէջտեղը, ուրկէ Նիկէր կը մտցուի:»

Խորհրդականը ուրիշ հարցման մը պատասխանելով ըսաւ թէ Վայմայի խնդիրը նկատողութեան առնուած չէ Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի միջեւ կնքուած համաձայնութեան մէջ:

ՉԻՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ.— Ընդհանուր հրամանատար Ֆու-Սիանկ որ անցեալ աշնան Եւրոպացիները խոշտանգած էր, մայր-կայսրուհիին մասնաւոր շնորհներուն արժանացեր է իր զօրքերուն ընթացքին համար. նաև արտօնուեր է մասնաւոր համազգեստ մը կրելու: Ֆու-Սիանկ էր որ վերջերս առաջարկած էր յարձակիլ Չին գտնուող բոլոր օտարականներուն վրայ:

ՖՐԱՆՍԱՅԻ Երեսփ. Ժողովին նախագահ Պ. Տէշանէլ պիտի ամուսնանայ միլիոնատէր օրիորդի մը հետ:

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ.— Տէյլի Կրաֆիք Նիու-Զուանկի երկաթուղիի խնդրին կարգադրութեանը վրայ խօսելով կ'ըսէ. «Նիու-Զուանկի խնդիրը Անգլիան գոհ ընելու եղանակով կարգադրուած է: Ռուսիա ետ առած է իր պահանջումներուն մեծ մասը: Ռուս կառավարութիւնը Լոնտոնի իր դեսպանին միջոցաւ ծանուցեր է Լորտ Սոլզպէրիի թէ այն միջոցին երբ ընդհանուր զէնքընկէցութեան դեսպանաժողովը պիտի գումարուի, Ցարը ուզած է գործնական ապացոյց մը տալ Անգլիոյ նկատմամբ տածած բարեկամական ու հաշտարար զգացումներուն: Ռուսիոյ դեսպանը յայտարարեր է նաև թէ իր կառավարութիւնը Չինէն հատուցում պիտի պահանջէ 1898ին անոր հետ կնքուած համաձայնութիւնը ջնջուած ըլլալուն համար: Անգլիոյ և Ռուսիոյ միջեւ կատարուած բանակցութիւնները, Չինու մէջ իրենց ազդեցութեան շրջանակները սահմանելու համար, աւարտելու վրայ են:»

Պ. ԼՈՔՐՈՒԱ, Ֆրանսայի ծովային նախարարը, Ֆրանսայի ծովեզերքները կ'այցելէ որպէս զի հարկ եղած միջոցները ձեռք առնէ, ուղեւոր փոխադրող արագընթաց շոգենաւերը պատերազմի ատեն իբրև օժանդակ-յածաւորակ գործածելու համար:

ՍԱՄՈԱ.— Գերմանիա առաջարկեր է Մ. Նահանգաց ու Անգլիոյ բաժնել Սամոայի կղզիները: Անգլիա չէ ընդուներ այդ առաջարկութիւնը, նկատելով որ Աւստրալիայի մէջ հանրային կարծիքը հակառակ է բաժանման գաղափարին:

ՄԱՆԻԼԱ.— Փիլիպպեանց հրամանատարը յայտարարութեամբ մը ծանոյց արշիպեղագոսը բնակող Եւրոպացիներուն որ եթէ ամերիկացիներուն օգնեն ու բնիկներուն չօգնեն, մահուան պիտի դատապարտուին: Օթիս զօրավարը կարեւոր միջոցներ ձեռք առեր է Եւրոպացիները պաշտպանելու համար:

ՕՏԵՍԱՅԷՆ կը հեռագրեն Սթանտարտի թէ Կերչի նաւահանգիստը, Ազախու ծովին վրայ, զինուորական նաւահանգիստ պիտի վերածուի: Կերչի առջեւ ահագին ամրոցներ շինուած են, այնպէս որ օտար մարտանաւեր չեն կրնար Եէնիքալէի նեղուցէն Ազախու ծովը մտնել:

ՍՈՒՏԱՆԻ Էմիրին սիրելի առիւծը զոր Պարնըմ գնած է, մօտերս Անգլիա պիտի տարուի: Այդ առիւծը, որ Օմտուրմանի ճակատամարտին ատեն ձեռք անցուած էր, 12-13 ամսուան է՝ և գեղատեսիլ: Էմիրին քով մեծցած ըլլալով շատ հլու է:

ՌՈՒՄԱՆԻՈՅ կառավարութիւնը աւարտեց մարդահամարը: 1894էն ի վեր Ռումանիոյ ժողովուրդը 300 հազար հոգի աւելցած է: Ամբողջ բնակիչներուն թիւն է 5,800,000:

ՊԱՐՈՆ ՀԻՐՇԻ այրին մէկ միլիոն ֆիօրին յատկացուց որուն տոկոսովը առանց կրօնքի խտրութեան աղքատ Հունգարացիներու փոխատուութիւն պիտի ըլլայ առանց տոկոսի: Փոխ տրուելիք դրամը 50էն 300 ֆիօրին որոշուած է: Տիկին Հիրշ այդ մէկ միլիոն ֆիօրինը յանձնած է Հունգարիոյ կրթական ու կրօնական գործոց նախարարութեան որ խնամակալներ պիտի կարգէ:

Հեռագիր

ԲԱՐԻԶ, 28 մարտ.— Ֆրանսացի երկրախոյզ Պ. Սիգոն որ Ճիպութիի կառավարչի պաշտօնը կը վարէր, մեռեր է:

ՄԱՏՐԻՏ.— Նախարարաց Խորհուրդը ընդունեց այն որոշումը որով Քուպայի պարտքին տոկոսները Սպանիոյ կառավարութեան կողմէ պիտի վճարուին:

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ.— Մանիլայէն կը հեռագրեն թէ Ամերիկացիները, բուռն ճակատամարտէ մը ետքը բնիկները յաղթելով գրաւեր են Մալիէպօօ քաղաքը: Ակուինալտօ իր բանակը աւելի դէպ ի հիւսիս տարեր է:

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ԲԱՐԻԶ, 28 մարտ.— Վճռաբեկ ատեանի բոլոր ճիւղերը, համագումար նիստի մէջ, ամբողջ օրը զբաղեցան Տրէյֆիւսի գործին գաղտնի պարութային քննութեամբը:

ՀՌՈՄ.— Իտալիոյ Երեսփ. Ժողովը մօտերս պիտի վիճաբանի Պ.Պ. Սանթինի, Սանճուլիանօ, և Մարթինօ երեսփոխաններուն կողմէ եղած հարցապնդումին վրայ՝ անգլեւֆրանսական համաձայնութեան մասին: Կրնայ ըլլալ որ վիճաբանութեան յետաձգումը պահանջուի, մինչեւ որ Ֆրանսայի Երեսփ. Ժողովը ընդունի այդ համաձայնութիւնը:

—Պապին տկարութիւնը կը շարունակէ: Շուրջը գտնուողները այդ պատճառով անհանգիստ են:

ՊԷԼԿՐԱՏ.— Միլան նախկին թագաւորը Նիշ ուղեւորեցաւ: Ռուսիոյ դեսպան Պ. Եաստովքիի միջնորդային հետեւանքով, նախարարութեան դիրքը բաւական խախտած կ'երեւայ: Զրոյց կայ թէ Ալեքսանդր թագաւորը նախարարներուն մէջ փոփոխութիւն մը պիտի ընէ, այդ միջադէպը բարեկամական կերպով լուծելու համար:

ՊՈՒՔՐԷՇ.—Պ. Քաթարճի ծանրապէս հիւանդ է: Աղէտալի վախճանէ մը կը վախցուի:

ԲԱՐԻԶ.—Ամերիկայի մէջ ցորենի գինը բարձրացաւ: Նիւ Եորքի մէջ վերջին գինն է 76.50: Լիվըրբուլի մէջ $^{5}/_{8}$ $^{5}/_{8}$: Բարիզի ու Մարսիլիայի մէջ գիները անուանական են. գործ չկայ. վերջին գինն է 19 75:

Տր. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
396, Մեծ փողոց Բերա, 396
Տեսնել 4րդ երեսը

Տես Դ. երես՝ Պայլ Հաուսի հրատարակութիւնները:

ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ԴԻՏԱՐԱՆ

17 Մարտ 1899

Կ. ՊՈԼԻՍ.— Ծանրաչափ 766.
Ջերմաչափ 5.
Օդը ամպոտ:
Կէս օր.— Ժամը 5.34:

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ԴՈՒՐՍ

Ջերմաչափ	Զրոյէն վար	Զրոյէն վեր
Տրապիզոն	—	12
Սելանիկ	—	5
Իզմիր	—	2
Հալէպ	—	—
Էնկիւրի	—	5
Պրուսա	—	2
Արքանկել	19	—
Բեդերսպուրկ	4	—
Մոսկուա	11	—
Բարիզ	—	9
Վիեննա	—	3
Օտեսա	—	2
Սօֆիա	—	0
Աթէնք	—	5

Սեւ ծովուն վիճակը Քիլիայի մէջ.
Ալեկոծուած:

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ	Օ. Ո.	25	03
Ամէնէն բարձր գին	»	25	04
Ամէնէն վար գին	»	25	02
Ռումէլիի Երկթ. գոց.	Ֆր.	119	87
Ամէնէն բարձր գին	»	119	87
Ամէնէն վար գին	»	119	—

ԲԱՑՈՒՄ 17 Մարտ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Փ. Կ	25	03
Ռումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	119	75
Օսմանիյէ		408	—
Ռէժի		2·4	–
Օսմ. Պանքա		12	
Քրէտի Ժէնէրալ ՕԹՕմ.		6	20
Երկրագործական Պանքա		7	
Սօս. ՕԹ. Շանմ է Վալէօռ	Ա. Ո.	4	78
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	15
Թրամուէյ բաժնեթ.		727	—
» ժուիսանս		232	—
» պարտաթ.	Ֆր.	562	—
Տէրքոսի ջուրի ընկ.	»	298	
Քարափ Կ. Պոլսոյ	»	473	—

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 Ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	17
Անգլիական ոսկի	»	110	05
Բոլ էմբէրիալ	»	90	20
Քրիմից	»	51	08
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	02
Մէթալիք	»	34	20
Բուլղ. Թղթադրամ	Օ. Ո.	8	55

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	109	25
» » » չէք	»	110	
Բարիզ » »	Ֆր.	23	—
» » » չէք	»	22	84
Պէրլին անտոկոս չէք	Մարք	18	56
Վիեննա չէք	Ֆիոր.	10	91

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՆԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ, 28 Մարտ

Օսմ. Քոնս. Սեռի Ա.	Ա. Ո.	—	—
» » » Բ.	»	46	25
» » » Գ.	»	27	—
» » » Դ.) բաց.	»	22	63
) գոց.	»	22	69
Փոխառութիւն Գասապա	»	84	—
Օսմ. 3½ %	»	79	—
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	12	63
Այտընի երկաթուղի	»	11	75
Եգիպտական Միացեալ	»	107	25
Անգլ. Քոնսոլիտէ		110	81
Հելլենական 5 %	»	44	25
Մոնոբոլ հելլենական 4 %	»	51	—
Ռանթ » 4 %	»	39	—
Պուլկ. փոխառ. 6 % 1888	»	95	—
» Նոր » 6 % 1892	»	94	—
Փոխան. Բարիզի վրայ	»	25	450
Դրամագեղչ	»	3	—

ԲԱՐԻԶ 28 Մարտ

Օսմ. Քոնս. Սեռի Դ.) բաց	Ղրշ	22	85
) գոց.	»	22	85
» » » Բ	»	47	—
» » » Գ	»	26	75
Օսմանիէ	»	407	—
Ռումէլիի երկաթուղի	Ֆր	21	25
Օսմ Ռէժի	»	284	
Օսմ Կայս Պանքա	»	546	
Ֆրանս Ռանթ 3 %	»	102	20
Քրէտի Լիոնէ	»	897	–
Պանք տը Բարի	»	—	
Սուէզի բաժնեթուղթ	»		
Իտալական Ռանթ	»	94	70
Սպանիական արտաքին	»	59	90
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	220
Դրամագեղչ	»	03	–

ՊԵՐԼԻՆ, 28 Մարտ

Օսմ փոխառութիւն 1888	մարք	112	75
Ռումէլիի երկաթուղի	»	119	80
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	97	20
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս	»	20	350

ՎԻԵՆՆԱ. 28 Մարտ

Փոխան. Բարիզի վրայ	Ֆիոր.	47	02
» Լոնտոնի վրայ	»	120	95
Ռումէլիի երկաթուղի	»	63	40
Օսմ. Ռէժի	»	133	—

ՄՈԴԱԿԱՆ ՀՐԱՊՈՒՐԻՉԸ

Շատ անգամ խանութի մը կամ վաճառատան մը ապրանքներէն աւելի, Բաղէլաներն են որ յաճախորդը իրենց կը քաշեն. [illegible] անցորդը խանութին ճակատը կամ քովը շրջանակուած զարդարուն գիրերէն հրապուրուած ներս կը մտնէ ո՛և է առարկայ մը կամ նիւթ մը գնելու համար:

Բոլ Զրաք նկարչատունը, որ հաստատուած է Ղալաթիա, Տէմիր խան, 26, ամէնէն աւելի կրնայ գոհացնել այդ կարեւոր պէտքը, կը շինէ ամէն տեսակ Բաղէլաներ, ոսկեզօծ և արծաթազօծ, ցինկոյի, փայտի կամ թիթեղի վրայ շատ գունագեղութեամբ նկարելով գիրեր, զարդագիրներ, քանդակներ և զինանշաններ, հիանալի ճաշակով մը և շատ դիւրամատչելի գիներով: Բոլ Զրաք նկարչատունը կը պատրաստէ նաև ածխատիպ պատկերներ (գարագալէմ) ամենակատարեալ նմանութեամբ:

Դիմեցէք. ամէնէն աժանն է և ամէնէն գեղեցիկը:

ԲԱԶԷ

Մեծ հայ վաճառատուն պատրաստ եւ չափու վրայ հանդերձից Սթամպօլ Մահմուտ փաշա Ապուտ էֆէնտի, Եէնի Ջարշի թիւ 5-6.

Վաճառատունս՝ իր առաջին եռամեայ շրջանին մէջ արդեամբ ցոյց տուաւ թէ իր խոստումներ գործադրելու կարող էր եւ հազարաւոր ազգային յաճախորդաց կողմէ քաջալերուած և փորձառութեամբ տեսնելով թէ արդէն հասարակութենէ այնքան լաւ ընդունելութիւն կը գտնէ որքան աւելի խնամեալ եւ ճաշակաւոր ի վաճառ հանէ իր հանդերձներն, այսօր կը համարձակի՝ թէ իր կերպասներու ընտրութեամբ և թէ գործաւորաց վարպետութեան տեսակէտով յայտարարել թէ՝ գեր ի վեր է հրապարակիս բոլոր հանդերձեղինաց աներէ և այնպիսի գներով որ յանձնարարեալ զգեստուց չափ լաւ ձեւուած և ճաշակաւոր լինելով հանդերձ, 40 0/0 շահ մը պիտի գտնեն վաճառատունս պատուասիրողները:

Բազէի հիմնադիրը, հրապարակիս ծանօթ չուխայի վաճառատան մը տէրերն լինելով, իրենց նպատակն եղած է տիպար հայ գործարան մը պատրաստել և միանգամայն չուխայի սպառումն բարձրացնել մեծաքանակի փոքրիկ շահով մը, յաճախորդաց թողլով բոլոր արհեստական շահերն. մեծ առաւելութիւն մը զոր բոլոր իր փոքրիկ մրցակիցներն անկարող են ցոյց տալ: Ահա Բազէի անմրցելիութեան գլխաւոր գաղտնիքը:

ՎԵՐՋԻՆ ԳԻՆ թիւն 2 ղրուշ 112

ԳԱԼԼԻԳՈՄՈՆ
ԱՆՈՒՇԱՀՈՏ ՋՈՒՐ

Մազերը, մօրուքը և պեխերը ներկելու և պահպանելու յատուկ բժշկական մազի ջուր: Վեհ. Սուլթանի տարրագէտներէ Տոքթ. Սինկրոս էֆ.ի և քաղաքային բժշկական վարժարանի ուսուցիչներէն քիմիագէտ Ճէլալեան Ցօզէֆ էֆ.ի ընկերակցութեամբ պատրաստուած

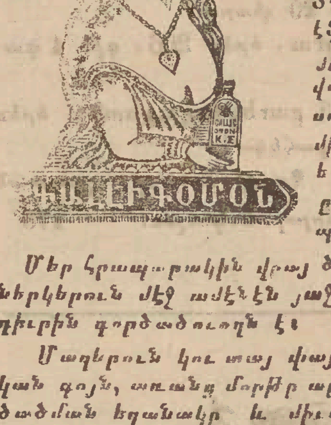

Մեր հրապարակին վրայ ծախուած բոլոր ներկերուն մէջ ամէնէն յաջողը և ամէնէն դիւրին գործածուողն է:

Մազերուն կու տայ փայլուն և բնական գոյն, առանց մորթը արատելու: Գործածման եղանակը և միւս մանրամասնութիւնները բացատրուած են տուփերուն հետ գտնուող յայտագրին մէջ:

Ընդհ. ներկայացուցիչ և մթերապահ բոլոր Թուրքիոյ և օտար երկիրներու համար. Գ. Թ. Սթավրաքի, սափրիչ, Բերա, Մեծ-Փողոց, թիւ 158 Սիթէ տ'Ալեպի քով:

Պոլսոյ կողմը մեծ մասնաճիւղ, Մահմուտ բաշա, 131 թիւ, Արամ Սողանճեանի մազի ներկի վաճառատունը:

Կը ծախուի Բերա, Պօն-Մարշէ վաճառատան մէջ, ինչպէս նաեւ Իզիտոր, և Ֆիկարոյի սափրիչի խանութները. Ղալաթիա, Գարաքէօյի պօղաչաճիի դիմաց, Պ. Ատամանտիտիսի անուշահոտութեանց վաճառատունը. Կ. Պոլիս, Պահչէ Գաբու Իքի Գաբուլը դեղարանը. Պալիւլ Բաբատոփուլոսի երաժշտական գործիքներու վաճառատունը. Ֆընտըքլը, Պ. Թէոտորիտիսի դեղարանը. Պէշիկթաշ Ջինճիրլի դեղարանը. Գատըքէօյ Իլիա սափրիչի խանութը. Սկիւտար գլխաւոր դեղարաններուն մէջ: 146 34—52

ՕԳՏԻՐ ՄՕՐԻՒԻ ՁԿԱՆ ՇՆԱՐԱԿ 1886
Եըլտըզ, Կ. Պոլիս, 13 դեկտ.

Պարոնայք Սգող եւ Պօուն,

Կը ցաւիմ որ պաշտօնական դիրքովս կարող չեմ փորձեր ընել, այլ համաձայն ուրիշներուն փորձերուն եւ այն բժշկաց որոց պաշտօն յանձնեցի փորձել զայն մեր հիւանդանոցաց մէջ, կը յայտարարեմ որ ձեր Մօրիւ ձկան իւղն իր այս վիճակին մէջ դիւրաւ խմուելով եւ մարսուել, կը համապատասխանէ այն յատկութեանց զորս ախտաբուժական գիտութիւնն ի վաղուց անտի ըղձացած է, մասնաւորապէս այդ յաջող պատրաստութեան մէջ: ՏՐ Ս. Ս. ՄԱՎՐՈՅԵՆԻ ՓԱՇԱ
Բժիշկ Մեծ Սուլթանին

ԻԼԱՆ

ԽԱԶԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱԻ ՇԱՀԱՆԷ

Խազինէի Խասսաի Շահանէճէ միւպաեա օլընաճագ իւչ եւուզ պին գըյէ եուլաֆըն միւնագասասընա պաշլանտըղընտան իթաեա թալիպ օլանլարըն խազինէի միւշարիլէյհաեա կէլմէլէրի իլան օլընուր:

Ֆի 15 մարթ, սէնէ 315

1—3

ԻԼԱՆ

(Բօսթա վէ թէլէկրաֆ Նեզարէթինտէն)

Ումում բօսթա վէ թէլէկրաֆ խարճ վէ մէրաքիզի իչուն իւչ եիւզ օն պէշ սէնէսի իպթիտասընտան իւչ եիւզ օն եէտի սէնէսի կայէսինէ գատար իւչ սէնէ միւտտէթլէ թապ ու իմալ իթտիրիլէճէք հէր նէվ էվրագ վէ միւճէլլիտաթ չէրաիթը լազըմէ իլէ պու քէրրէ եէնիտէն մէվգիի միւնագասաեա վազ օլընմըշ օլտուղընտան վէ չէհրը հալը րումինին իկիրմի իւչինճի սալը կիւնիւնէ գատար միւնագասաեա պիտտէվամ էտէճէյի մէզքիւրտէ սաաթ օնտա գարարը գաթիէսինին իթասը մուգարրէր պուլընտըղընտան գիքը օլընան միւնագասաեա իշթիրաք իթմէք վէ նումունէլէրիլէ շէրայիթը միւնագասաեա կէօրմէք իսթէյէնլէրին նէզարէթի միւշարիլէյհաեա խարճ մէճլիսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլընուր:

Ֆի 16 մարթ, սէնէ 315

300 1—3

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ Անգլ. Ոսկի 1,000.000

ՖԻՆԻՔՍ

Հիմնեալ ի Լոնտոն յամին 1782

ESTABLISHED 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ աւելի քան մի դար առաջ, առաջ հրդեհի ապահովագրութիւն մ'է որոյ բաժնետերք Անգլիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրք են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։ Դրամագլուխը և պահեստի գումարը կը հասնի 4,000,000 անգլիական ոսկի։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մէկ գլխաւոր ապացոյցն է 20,000,000 Անգլիական ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի վնասներուն համար։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծակի՝ կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոյս, որ ունիմք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասները։

Հ. ՍՈՒԻՆ և Ընկ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ Ծովու եզերաց, Ղալաթիա, Պանք Օթոմանի վարի քովը Վիթալիս խան, գետնայարկ թիւ 1

ՊԱՅԼ ՀԱՈՒՍԻ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Տղայոց Աւետարան, ամսաթերթ պատկերազարդ, տարեկան բաժանորդագին 6 դահեկան։ Կը պարունակէ զանազան տեսակ պատկերներ նաեւ քարոզական և հրահանգիչ մանր յօդուածներ։ Շատ օգտակար ամէն պզտիկի։

Հաւաքումն վկայութեանց, երես 488, գին 4 դահեկան։

Ներածութիւն (մասն Ա.) երես 318, գին 10 դահեկան։

Ներածութիւն (մասն Բ.) երես 200, գին 7 դահեկան։

Բառարան Ս. Գրոց, երես 635, գին 20 դահեկան։

Պատմական ապացոյցք Քրիստոսի Յարութեան, երես 72, գին 20 փարա։

Քննութիւն «Աքոսոյ», երես 137, գին 1 դահեկան։

Քրիստոնէութիւն եւ հրաշք զարդիս, երես 75, գին 20 փարա։

Ցանուն Նոյա, երես 206, գին 4 դահեկան։

Պատմութիւն բարեկարգութեան, երես 862, գին 28 դահեկան։

Կը ծախուի Պայլ-Հաուսի գրատան մէջ ի Ֆինճանճըլար Եօգուշու։ 173

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տր Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

(Իւնիոն թատրոնին դիմաց, [illegible])

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենաստատուն ցաւած ակռաներն [illegible] կը լեցնեն. [illegible]

Նորագիւտ եղանակաւ, նուրբ, ճաշակաւոր, և գիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար և նման բնականի, [illegible]

Բերնի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժուին ինչպէս նաեւ [illegible] և ամենակատարելագործեալ [illegible] միջոցաւ, [illegible]

Ց. Գ. Զմեաները կիրակի օրերն ալ, [illegible] ինչպէս նաեւ ամէն օր, [illegible] հիւանդ կընդունին Բերայի գործատեղին։

Գաւառացիներէ կրնան գիմել [illegible] թիւ 1 [illegible]

ՀԱՄՊՈՒՐԳ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	ֆռանք	14.500.000
Պահեստի դրամ	»	26.504.000
Տարեկան հասոյթ	»	58.937.000

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և ասոնց մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագիններով։ 572

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

[illegible]. Պոլիս, Պահչէ-Գաբու, Անանիստիս խան. 20 21 22

EMULSION SCOTT

ՍԳՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ

աշխարհի մէջ լաւագոյն դեղն է

ԵՐԱԽԱՆԵՐՈՒ ԵՒ ՏՂԱՅՈՑ

ամէն տեսակ հիւանդութեանց համար։

Ամէնէն ախորժահամ ձկան իւղն է «խիօֆօսֆիթ որ շօ է տը սուտ» ի հետ խառնուած։ Տղայք հաճոյքով կ'ուզեն ճաշակել զայն։ Բնաւ ուրիշ դեղ մը ասոր չափ ազդեցիկ չէ, բուժելու համար

ՀԻՒՄԱԽՏԸ, ԽՈՑԼԸ (սըրաճա),
ԱՆԱՐԻՒՆՈՒԹԻՒՆԸ, ՏԻՒՐՈՒՄԸ,
ՄԱՆԿԱՆՑ ՈՍԿՐԱԹԵՔՈՒԹԻՒՆԸ,
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԱՏՈՒԺՈՒԹԻՒՆԸ,
ԹՈՔԻ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆԸ, ՀԱԶԸ,
ՀԱՐԲՈՒԽԸ, ՆԻՀԱՐՈՒԹԻՒՆԸ,
և ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

կը ծախուի բոլոր դեղագործներուն և դեղավաճառներուն քով։

Գործարանին Նշանը

Պատրաստուած է Ն. Եօրք., ՍԳՕԹ ԵՒ ՊՕՈՒՆ

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆՈՒԱԾ

Վեհափառ Սուլթանին Կայսերական Իրատէով

Որ կը կրէ 2/14 Օգոստ. 1892 Թուականը (5 սէֆէր 1310)

Գործակալ, Ղալաթիոյ մէջ Պ. Ալպէր Սիմըեն

Ցակորեան խան, Վօյվօտա փողոց Թիւ 67

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Հրդեհի, արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին Կ. ՊՈԼԻՍ Եէնի խան, Քարաքէօյ Ղալաթիա 194

Գործակալ, Պոլսոյ կողմը Օսմ. Պանքայի մասնաճիւղը Եէնի ճամի հավուզլը փողոց, Օսմ. Նամազկեահ դէմը

Ընդհ.-գործակալ Պոլսոյ կողմը Պ. Ի. Զասոխ

Մարբուճճըլար, Զօւշլըր խան, Թիւ 21

ԼՈՆՏՈՆ ԵՒ ԼԱՆՔԱՇԻՐ

ՀՐԴԵՀԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1862ԻՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 2,127,500 ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ

ԳՈՐԾԱԿԱՏԱՐ [illegible]

Հիւլիչ խան, Թիւ 2—3, Վօյվօտա փողոց, Ղալաթիա

Առաջնակարգ Ընկերութիւն մ'է աս, իր առատաձեռնութեամբ, ճշդապահութեամբ և պատուաւորութեամբ հռչակաւոր։

Քննիչ ԹԷՈՏՈՐ ՍԹԷՖԱՆՈՒ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԶԵԱՆ և ՄԱՐՈՔԵԱՆ

Ն. ԲԱՔ. ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսէյլի և Պաթումի մէջ [illegible] բանող

ԺԱՄԱՆՈՒՄ

Ապրիլ 3 Անատօլի Անատօլուի եզերքէն,
Լա Կօլ Անատօլուի եզերքէն։

ՄԵԿՆՈՒՄ

Մարտ 29 Մինէրվ Սամսոն, Տրապիզոն, Պաթում և Նովօրոսիսք։
Ապրիլ 4 Անատօլի Մարսիլիա ուղղակի.
Լա Կօլ Անվէրս։

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիա երկաթուղեաց ընկերութեան ի հրաւէր [illegible]

Ա. կարգ 245 ֆրանք,
Բ. » 175 »

Ուղղակի և արագ [illegible]

[illegible] համար

Դիմել առ գործակալս

ԹԻՄՈԹԷ ԲԸԳՈՒԼ

Թօփհանէ, [illegible]

COMP RUSSE

NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Դշ. 16/28 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի։
Դշ. 17/29 Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ ճաղորդակցելով Աղեքսանդրիա, Բորտ-Սայիտ, Եաֆա, Պէյրութ եւ Քիպրոս)։
Եշ. 18/30 Օտէսա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։
Եշ. 18/30 Ինէպօլու, Սինօպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռիզէ եւ Պաթում ժամը 1ին յետ միջօրէի։
Ուր. 19/31 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի։ 562

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվըրփուլի, Պօրտոյի, Մէտիթէրանէի և Սեւ Ծովի միջեւ [illegible]

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	
Ռամսէս	3000	Թիպս	2500
Անպիս	3000	Նէֆթիս	2400
Թէյպըր	3000	Օսայրիս	2250
Փէանորուս	3000	Քէրա	3250
Ֆարոս	3000	Սֆինքս	2000
Օսմանլի	3000	Կառնաք	1500
Մարէօթիս	2500	Կիւլէն	1300

Ֆարօս շոգենաւը, Նաւապետ Ռասս, ամսոյս դէպի 19ին Լիվըրփուլէն հոս կը սպասուի ընդհանուր վաճառքով։

Դիմել առ Ճ. Վ. ՎԻԹՕԼ և Ընկ.

Ուիթոլ խան

ՃԷՄՍ ՄՈՍ և Ընկ.

568 31, Ճէյմս Սդրիդ Լիվրբուլ

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.

Ամենանին Միջազգային Ընկ.ն Կենաց վրայ ապահովագրութեան

Տնօրէնութիւն յԵւրոպա

Բարիզ 1 և 3 Լը Բէլթիէ փողոց (Պուլվառ տէ զ'Իդալիէնի անկիւնը)։ Ընկերութեան շէնքերն այժմ կը վերաշինուին, որով իր գրասենեակներն առժամաբար փոխադրուած են Նոդր-Տամ տէ Վիքդուառ փողոց Թ. 42։

1898 Յունուար 1ին ամբողջովին իրականացած երաշխաւորութեան պատրաստ գումարն է ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՐ ՔԱՌԱՍՈՒՆ ՄԻԼԻՈՆ Ֆր.։ Ապահովագրութիւն որ կը բանի՝ 4,545,160,943 Ֆր.։ Ընկերութեան հիմնուելէն ի վեր՝ 1845՝ ապահովագրեալներու վճարուած՝ մէկ միլիառ 320 միլիոն։

1898ին հնչուն դրամով վճարելի շահերն են 14,400,000 Ֆր., 1897էն 1,424,000 Ֆր. աւելի։

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔ ունի 300,000է աւելի անդամ, որոնք Ընկերութիւնը կը կազմեն, որոնց կըպատկանի Ընկերութիւնն և որոց կը վերաբերին Ընկերութեան բոլոր շահերը։ Եթէ մասնակից էք, և կամ տակաւին չէք, խիստ շահեկան է ձեզի համար ճանչնալ Ընկերութեան մասնաւոր կարգադրութիւնները։ Օրինակի համար մանրամասն տեղեկութիւններ ուզեցէք երբեւ հասութաբեր գործ ապահովագրութեան վրայ որ հարիւրին չորս երաշխաւորեալ տոկոս ունի. նոյնպէս տարեվճարներու ետ տըրուելու ձեւով ապահովագրութեան վրայ, ի դէպ մահու որոշեալ ժամանակամիջոցի մէջ։ Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Ճ. ՈՒ. ՀՈՒԻԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Քննիչ-Պատուիրակ
Ա. ԶՈՒՀԱՃԵԱՆ
Վօյվօտա փողոց Վիթալիս խան Ղալաթիա

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ընդմէջ Հըլլի, Կ. Պոլսոյ և Օտէսայի

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ալպանօ	1069	Գօմօ	1497	Կօզօ	1011	Մալմօ	724	Ռօզարիօ	188
Ալէքթօ	3607	Գօնկօ	2906	Կրօտնօ	1625	Մարթէլլօ	2273	Սաֆօ	1113
Անճէլօ	1541	Գօրսօ	895	Հիրօ	775	Մարէնկօ	3709	Սէրբօ	1735
Արիօսդօ	2377	Տիտօ	4811	Հիտալկօ	1581	Միքատօ	3557	Սիլվիօ	1193
Պասսանօ	1822	Տօմինօ	937	Հինտու	3720	Մելօ	1057	Սպէրօ	1200
Պօրօտինօ	1264	Տուրօ	2383	Հօրատիօ	3600	Մօնթէվիտէօ	1735	Թասսօ	1328
Պրասօ	1076	Տրաքօ	1713	Հումպէր	596	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1545
Պրինօ	841	Տինամօ	504	Իակօ	2354	Նէրօ	1083	Թօբիօ	3827
Պըֆֆալօ	4431	Էքօ	2464	Իտահօ	5540	Օլիօ	4100	Թօլէտօ	1470
Գէյրօ	1671	Էլտօրատօ	1526	Ճիւնօ	1080	Օնթարիօ	4036	Թրուրիտօ	487
Գալիպսօ	1387	Էրամօ	1481	Քիլսօ	1053	Օթելլօ	1535	Ուրպինօ	2499
Գամէօ	1244	Ֆիտօ	954	Քոլբինօ	2307	Փալէրմօ	1637	Վոլօ	1914
Գարլօ	1094	Ֆինլանտօ	1828	Քոմինօ	1700	Պելօ	516	Զօլօ	1289
Ջիքակօ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1053	Բրոլէցօ	2229	Վօլթուռնօ	2398
Սիսէրօ	1834	Ֆրանսիսքօ	4582	Լէբանթօ	2872	[illegible]	1663	Զէնօ	1850
Կլիօ	2697	Կալիլէօ	3080	Լիվօրնօ	1843	Ռօլլօ	1313	Զէրօ	1200
Գօլօրատօ	4235	[illegible]	1248	Լորէնցօ	3191	Ռոմէօ	1789		

Միւսաւոր շոգենաւը, Նաւապետ Պօյլ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած է։

Դիմել առ գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԸՆՏ ՌԻԶՕ

Թիւ 17—18, Քիւչիւք Միւէյյէտ խան, Ղալաթիա

ՖՐԵՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվըրփուլի և Արեւելեան Միջեւ [illegible]

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Վիքթօրիան	10500	Ֆլավիան	3500
Առմէնիան	10500	Էճիփշըն	3500
Քէսդրիան	10500	[illegible]	3000
Լանքասդրիան	9000	Ալճէրիան	2500
Ֆիլատելֆիա	9000	Արապիան	3500
Գօլօմպիան	8000	Աթէնիան	2500
Ճօրճիան	8000	Անաթոլիան	2800
Քոռդոնիան	8000	Ալգաշիըն	2500
Ֆիրենիան	8000	Լէսպիան	2000
Ֆալէրնիան	3700	Մինօ	900
Վավօնիան	3700	Օպորդօ	800
Ֆլամինիան	3700	Լիսպօն	800
Ֆալլիան	3500		

Ապրանքի տէրերէն կը խնդրուի իրենց ապրանքն այլուր փոխադրելու կամ Ղալաթիոյ մաքսատունէն հանելու համար իրենց հրահանգը գրկել շոգենաւերէն ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ

ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՈՆՏԷՆ

Մէհմէտ Ալի փաշա խան, թիւ 1

Ղալաթիա

Արտոնատէր ԶԱՐԵՀ ՆՈՒՍՈՒՖԵԱՆ

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԹԵՐԹՕՆԸ (4)

ԷՋ ՄԸ

ՀԱՅ ԹԱՏՐՈՆԻ ՊԱՏՄՈՒԹԵՆԷՆ

ԼԱՐԱԽԱՂԱՑ

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ

Ապրիլ ամսուն մէջ, Նոր Կիրակիի օրը, Յովհաննէս գլխու ցաւ մը առարկելով թնդանօթմարան չգնաց. Նախապէս գնուած պարաններն ու գործիքները՝ զորս մօտակայ սրճարանի մը մէջ կը պահէր, հետը առնելով, իր ընկերներուն հետ իրենց սովորաբար հաւաքուած վայրը գացած՝ մարմնամարզական, լարախաղացական փորձերու սկսած էր ամէն առտուան պէս։ Այդ օրը, ոգեւորութիւնը ա՛յն աստիճան հասած էր զանոնք, ա՛յն աստիճան ալ յափշտակուած էին իրենց սիրելի զբաղումով որ մոռցան նոյն իսկ կերակուր ուտելը և անզգալաբար փորձերը շարունակեցին մինչև իրիկուն. Մութը կոխել սկսած էր արդէն և դեռ անոնք չէին մտածեր վերջ մը դնել, երբ Բերայի այն առենուան ոստիկանապետը՝ Մուսա պէյ, իր սովորական հսկողութիւնը կատարելու համար շրջագայած միջոցին, տարօրինակ աղմուկներ ու ոգեւորուած խօսակցութիւն մը լսելով, ցանկապատէն կը մտնէ ու ծակէ մը՝ կատարուած հիանալի փորձերը տեսնելէ ետքը՝ առանց ձայն հանելու ներս կը մտնէ։ Ու սքանչանալով մանաւանդ ոյժի և չափազանց արտակարգ փորձերուն վրայ, որոնք կը կատարուէին Յովհաննէսի և անոր ընկերներուն կողմէ, իր գոհունակութիւնը յայտնելէ վերջ խմբակին, հայրական շեշտով մը կ՚ըսէ.

—Աղէ՛կ, աղէ՛կ, շարունակեցէք տեսնեմ, ես ալ ձեռքէս եկածը կ՚ընեմ որ ամէն կերպով կարող ըլլաք ժողովուրդը զուարճացնելու։

Յետոյ, կռահելով որ Յովհաննէս պետն է այդ խմբակին, մեկդի կ՚առնէ զայն և անոր ընտանիքին ու նպատակին վրայ բրած հարցումներուն գոհացուցիչ պատասխաններ առնելով, հետեւեալ որոշումը կ՚ընէ. որ շատ օգտակար հանգամանք մը կ՚ունենայ խումբին ապագային տեսակէտով. Այդ որոշումը հոս յիշատակելէ առաջ, պզտիկ զարտուղութիւն մը անհրաժեշտ է, որպէսզի քանի մը կարեւոր կէտեր մութի մէջ չմնան։ Այն առեն՝ Թալիմհանէի հրապարակը շատ հեռու էր իր հիմակուան վիճակէն. 1880էն առաջ, պզտիկ զառիվայր մը միայն կար անոր տեղ՝ որ Վալիտէ Չէշմէսիէն սկսելով մինչև Բանկալթիի սկզբնաւորութիւնը՝ Զէօփլիւկ կը տարածուէր։ Թաղաքապետութիւնը, 1860էն սկսած էր տակաւ լեցնել այդ զառիվայրը և զայն տափարակ հողի մը վերածել, այսինքն անոր տալ այն վիճակը՝ զոր ունի այսօր։ 1846ին, այդ գետնին վրայ, Վալիտէ Չէշմէսիէն 20—30 մեթր հեռաւորութեամբ, «Ջաւհուրի քոլու» ըսուած թրքական ձիարշաւի խումբը որ 1835ին կազմուած էր, և որուն առենուան խմբապետն էր Բեսմիլ էֆէնտի, ներկայացումներ կու տար թէև, բայց Թաղում հաստատուած եւրոպական կրկէսներուն պատճառաւ, մեծ շահ մը չէր որ ձեռք կը ձգէր. Սուլէ և Կայէթանօ ա՛յն աստիճան կը հրապուրէին հասարակութիւնը՝ որ Բեսմիլ էֆէնտի չէ՛ թէ միայն շահ մը չէր կրնար ձեռք բերել, հապա նոյն իսկ վրայ կու տար օր օրի։

Մուսա պէյ գիտէր Բեսմիլի այս վիճակը. անոր համար, տեսնելով Յովհաննէսի կատարած փորձերը՝ որոնք եւրոպական կրկէսներու մէջ եղածներէն չէին տարբերեր բնաւ, առաջարկեց անոր որ երթայ միանայ Ջաւհուրի խումբին, ու զայն կրկին վստահեցուց իր կողմէն ալ կարելի եղած չափով օգնելու. Յովհաննէս պատճառ մը չունէր այս գրեթէ նախախնամական առաջարկը մերժելու։ Համաձայնութիւնը անմիջապէս գոյացաւ երկուքին մէջ. ու քիչ ետքը՝ Բեսմիլ էֆէնտի ալ իրենց միացած ըլլալով, հաւաքական աշխատութեամբ մը մինչև մայիսի սկիզբները գրեթէ ամէն բան կարգադրեցին։ Ներկայացումները դեռ չսկսած, ամէն մարդ Յովհաննէսի վրայ կը խօսէր, և այն հետաքրքրութիւնը՝ որով թուրք ու հայ հասարակութիւնները՝ ապագայ կրկէսին բացումը կը սպասէին, գրգիռ տուին Բեսմիլ էֆէնտիի որ աւելի ընդարձակէ իր վրանը։ Յաջողութիւնը առաջուց իսկ շահուած կը նկատուէր բովանդակ խումբին ու վարիչներուն կողմէ. Բեսմիլ էֆէնտի 3000 քառակուսի մեթր տեղ տարածած էր վրանը. և Յովհաննէսի խորհրդով անոր չորս կողմը փայտաշէն տաղաւարներ և յարմար մէկ տեղն ալ եւրոպական դրութեամբ ու ոճով թատրոնիկ մըն ալ շինած, որուն նկարները Յարութիւն Պաղտասարեանի կողմէ պատրաստուած էին։

Բայց երբ մէկ կողմէ այս պատրաստութիւնները տեղի կ՚ունենային ու միւս կողմէ ալ, նոյն իսկ դեռ հանրային ներկայացման չսկսած՝ Յովհաննէսի անունը բերնէ բերան կը պտըտէր, Հաճի Գասպար աղա ձայնը հասած տեղը կը պոռար իր տղուն համար.

—Պէօյլէ հայլազ եվլատըմ եօք, եօք....

Զինքը բարկացնող կէտը մանաւանդ սա էր որ Յովհաննէս գործի երթալը գրեթէ բոլորովին ձեռքէ ձգած էր և ամբողջովին ինքզինքը նորահաստատ կրկէսին նախափորձերուն նուիրած։ Հայր ու տղայ միջեւ հակառակ կը մնային, ցրտութիւնը տիրած էր իրենց մէջ և բնաւ յոյս չի կար զանոնք իրարու հետ հաշտեցնելու. Մուսա պէյ քանի մը անգամ միջամտելով փորձած էր այդ բանը, բայց միշտ չէր կրցած տեւական համաձայնութիւն մը բերել երկուքին միջեւ. Մերեմ հանըմ ալ սրտի մորմոքով կը դիտէր իրենց ընտանեկան հանդարտ կեանքին այսպէս պղտորիլը և յուսահատ շեշտով մը կ՚ըսէր երբեմն.

—Քա մարդ, վազ անցիր, կ՚ելլայ կլօխը կ՚առնէ տեղ մը կ՚երթայ, հէլպէթ ան ալ օր մը վազ կուգայ։

Բայց Հաճի Գասպարի համար օգուտ մը չէին ըներ այս խօսքերը. ընդհակառակը աւելի կը գրգռուէր ու կը պոռար կրքով.

—Եօք, պէօյլէ հայլազ եվլատըմ եօք....

Յովհաննէս սակայն, անոնցմով զբաղելու ոչ փափաք ունէր, ոչ ալ ժամանակ. ամէն ժամանակէ աւելի կապուած էր գործին և կ՚աշխատէր առաջին ներկայացման՝ որ նոյն տարուան մայիս 3ին կիրակի օրը տեղի պիտի ունենար. արդէն ամէն բան պատրաստ էր գրեթէ ու միայն երաժշտական խումբի մը կը կարօտէր զոր վերջապէս յաջողեցաւ ձեռք ձգել, պայմանագրութիւն մը կնքելով Երաժշտապետ Կարապետ Փափազեանի հետ. Փափազեան՝ տեղեակ ըլլալով թէ՛ արեւելեան և թէ եւրոպական երաժշտութեան, նոյն ժամանակին ամենէն վարպետ վարիչը կը համարուէր ու գրեթէ միշտ տեղացի ու եւրոպացի նուագածուներու խմբապետութեան կը կոչուէր։

(Շարունակելի)